

בפני כב' השופטת רבקה מקייס – סגנית הנשיאה**התובעים היועץ המשפטי לממשלה (רווחה)**

ע"י ב"כ עו"ד מ.ברגר

א.כ.

ל.ע.

ע"י ב"כ עו"ד י.חקק

נגד

הנתבעים ע.ח. ואח'

ע"י ב"כ עו"ד י.הרשקוביץ ועו"ד א.הופמן

ש.ב.ואח'

פסק דין**תוכן עניינים:**

- א. מבוא
- א.1. פירוט ההליכים שהתקיימו בפניי
- א.2. תמצית פסק הדין
- ב. רקע כללי
- ב.1. חסוי
- ב.2. חסוי
- ב.3. ההליך המשותף – **תמ"ש 15801-05-15**
- ג. המסגרת הנורמטיבית לעניין הפעלת סמכויות פקידי סעד במסגרת **חוק הנוער**
- ד. הרקע של קהילת לב טהור
- ה. הטענות שהועלו וההחלטות שניתנו כנגד קהילת לב טהור בקנדה
- ו. העדויות שהובאו בפני בית המשפט לגבי מצבם של ילדי קהילת לב טהור
- ו.1. אלימות פיזית כלפי הקטינים שבקהילה
- ו.2. מניעת חינוך מילדי הקהילה, ניתוק מהעולם החיצון ויצירת איזמים והפחדות
- ו.3. נישואי קטינים מגיל 14 ופערי גילאים משמעותיים בין הקטינות לבין בני זוגן
- ו.4. הפרדת ילדים מהוריהם כאמצעי ענישה כלפי חברי הקהילה
- ו.5. שיקול הדעת הלקוי של ההורים חברי הקהילה
- ו.6. מצבם של הקטינים שיצאו מהקהילה
- ז. המסגרת הנורמטיבית לעניין הטענה בדבר היותה של קהילת לב טהור "כת פוגענית"
- ז.1. הצעת החוק בנושא
- ז.2. ניתוח משפטי של הצעת החוק
- ז.3. המצב המשפטי בחו"ל
- ז.4. המסקנה של חוות הדעת המשפטית
- ח. בחינת המאפיינים הסוציולוגיים שנקבעו בדו"ח
- ח.1. מנהיגות
- ח.2. סודיות

- ח.3. התנתקות
- ח.4. אדיקות
- ח.5. ציות
- ח.6. מיסיונריות
- ח.7. גיוס כספים
- ח.8. ויתור על רכוש
- ח.9. סולידאריות בין חברי הכת
- ח.10. דוקטרינה
- ח.11. טקסיות
- ט. דחיית הטענה כי קהילת לב טהור הינה ככל קהילה חרדית קיצונית אחרת
- י. סוף דבר

א. מבוא

1. הליך זה נוגע לשאלת אופייה של קהילת לב טהור. מדובר בקהילה חרדית קיצונית, המונה כיום, להערכת ב"כ היועץ המשפטי לממשלה, בין 50 ל- 60 משפחות ובין 150 ל- 200 ילדים.
2. תשומת הלב לקהילה זו הופנתה תחילה בשל הליכים שהתקיימו בקנדה, שם הוחלט על ידי בית המשפט לנוער בקוויבק להוציא חלק מהילדים ממשמורת הוריהם, כאשר כתגובה, קמה כל הקהילה ועזבה את מחוז קוויבק ועברה למחוז אונטריו אך לא לזמן רב, שכן בהמשך עזבה הקהילה את קנדה ועברה כאיש אחד למדינת גוואטמלה, כאשר גם שם, נדדה הקהילה ממקום למקום וכיום נמצאים אנשי הקהילה במתחם מבודד ומגודר בג'ונגל.
3. מדובר בקהילה הנבדלת מקהילות חרדיות אחרות הן בלבוש נשות הקהילה – המכסות את מלוא גופן בבגדים שחורים כאשר רק הפנים גלויות וזאת החל מגיל שלוש של הילדות, הן בכללי הכשרות המחמירים וכן בסממנים אחרים, אשר יידונו במסגרת פסק דין זה.
4. נושא אופייה של קהילת לב טהור הובא לפתחו של בית משפט זה הן על ידי קרובי משפחה של מי שהצהיר על כוונתו להצטרף לקהילה תוך דרישה למניעת צעד זה באמצעות מינוי אפוטרופוס נוסף על הקטינים, והן על ידי ב"כ היועץ המשפטי לממשלה, אשר מצא לנכון להגיש בקשה להכרזה על ילדיהם של מי שמבקש לחבור לקהילת לב טהור כ"קטינים נזקקים".
5. לצערי, מדובר לכאורה אך לכאורה בלבד, בפסק דין אקדמי שניתן בחלקו במעמד צד אחד, כאשר אין בפועל אפשרות לרשויות המדינה לבצע את פסק הדין, לאור העובדה כי שתי המשפחות, אשר היו משיבות בכל ההליכים האלה, פעלו שלא כדין - תוך הפרה בוטה של צווי בית המשפט – ואינן נמצאות כיום בתחומי מדינת ישראל. שתי המשפחות, יחד עם ילדיהן הקטינים, נמצאות במסגרת קהילת לב טהור, באזור מגודר ומבודד בג'ונגל של גוואטמלה.
6. ואולם, כפי שיתואר להלן ולאור חומרת הראיות שהובאו בפני בית משפט זה, יש חשיבות מרובה לפסק הדין משלוש סיבות עיקריות:

- א. קביעת עמדת המדינה לגבי משפחות אחרות, אשר תשאפנה להצטרף לקהילת לב טהור והכרזה על ילדיהם כקטינים נזקקים לאלתר, תוך הוצאתם מרשות הוריהם גם לפני הצטרפותם בפועל לקהילה.
- ב. הפעלת מלוא המשאבים המדינתיים על מנת לנסות ולהשיב למדינת ישראל את כל ילדי קהילת לב טהור, שהם אזרחי המדינה.
- ג. אזהרת הציבור בדבר אופייה של קהילת לב טהור, שהינה כת פוגענית, הפוגעת גם בחבריה וגם בילדי הקהילה – על מנת למנוע גיוס חברים נוספים לקהילה.
7. לאור העדויות הרבות, שנשמעו לגבי אופייה של קהילת לב טהור, יש חשיבות לקביעותיו של בית המשפט, וזאת הן במישור הבינלאומי, כאשר פסק דין, הקובע את אופייה של הקהילה ככת פוגענית יכול לשמש אבן יסוד בפניית הרשויות בארץ לרשויות בחו"ל לנקיטת פעולות בנוגע לחברי הקהילה ובעיקר הקטינים שבה, והן לגבי הציבור בארץ כמתן מידע ואזהרה לכל מי ששוקל להצטרף לקהילת לב טהור.
8. לפיכך, בהתאם לאמור בסוף פסק הדין, חלקו של ההליך יותר לפרסום, כאשר החלקים הקשורים לשתי המשפחות, יישארו חסויים בפני הציבור.

1.א. פירוט ההליכים שהתקיימו בפניי

9. תחילת ההליכים נשוא פסק דין זה בתביעות נזקקות בגין שתי משפחות, משפחת ח' ומשפחת ב', כאשר העילה העיקרית לבקשת המדינה להכריז על ילדי שתי המשפחות כנזקקים, הינה רצונם של ההורים להצטרף לקהילת לב טהור.
10. עובר להליכים אלה, ננקטו כנגד משפחת ב' הליכים במהלך שנת 2011, באמצעות סבתם של הקטינים – וזאת בגין אותה עילה בדיוק: רצונם של ההורים להצטרף לקהילת לב טהור.
11. הליכים אלו הסתיימו בהסכמה של כל הצדדים, לפיה יוצאו כנגד ילדי משפחת ב' צווי עיכוב יציאה מן הארץ עד הגיעם לגיל 18. עם חידוש ההליכים, נקבצו בפניי כל התובענות הדנות בשאלה העקרונית האם על בית המשפט והמדינה להתערב באוטונומיה המשפחתית של המשפחות בשל רצונן להצטרף לקהילה זו, לאור הטענה כי הקהילה נוהגת בילדיה בדרך הפוגעת בזכויותיהם הבסיסיות ביותר.
12. כמצוין לעיל, שתי המשפחות נשוא ההליכים, פעלו בניגוד להחלטות בית המשפט (כל אחת בדרכה – כמפורט להלן) ונסעו להצטרף לקהילת לב טהור בגוואטמלה, לפני סיום ההליכים.
13. במסגרת הדיון בהליכים, הנוגעים למשפחות אלו, נקבעו הסנקציות הרלוונטיות בגין התנהלותן של כל אחת מהמשפחות.
- התייחסות לראיות המשיבים**
14. המשיבים, אשר היו שותפים מלאים לחלק מההליכים, כבר לא לקחו חלק בסיומם – וכך לא הוגשו מטעמים סיכומים.
15. אף על פי כן, ישנה התייחסות בפסק הדין לטענות המשיבים ועדויות שהובאו על ידם הן בהליך הראשון שהסתיים בהסכמה כאמור, והן בהליכים שלאחר מכן, במהלך התקופה בה היו שותפים להליך.

2.א. תמצית פסק הדין

מצבם של ילדי קהילת לב טהור

16. הראיות שהובאו בפניי – הן בעדויות ישירות והן בעדויות עקיפות, אשר חיזקו עדויות אלה, הביאו אותי למסקנה כי בקהילת לב טהור נוהגים כלפי ילדי הקהילה בין היתר, בענישה גופנית קשה, בנישואי קטינים, החל מגיל 14 לקטינות ו- 15 לקטינים - עם בני זוג, שלעיתים הפרשי הגילאים ביניהם - הם של שנים רבות עד עשרים שנה. בנוסף, קיימת מדיניות ענישה כלפי חברי הקהילה הכוללת הפרדת ילדים מהוריהם – גם בגיל ינקות – והעברת הילדים לגדול במשפחה אחרת, מניעת חינוך פורמלי וניתוק מהעולם החיצון ומכל מקורות מידע חיצוניים, הפחדות ואיומים, גירוש מהקהילה של קטינים, אשר אינם סרים לסמכות הקהילה וראשיה ושליחתם לבדם להתמודד בעולם, טענות לביגוד מבדל, נדידה תכופה ממקום למקום, תוך עזיבה בין לילה של מתחם הקהילה ללא כל הכנה, וכל זאת בהתאם להחלטות ראש הקהילה. לבסוף, הוכח כי כאשר הקטינים יוצאים מהקהילה - הם סובלים מבעיות פסיכיאטריות קשות במשך שנים רבות.

מצבם של חברי קהילת לב טהור

17. הוכח בפניי כי גם חברי הקהילה הבגירים חשופים לעונשים גופניים קשים, גזירות של תענית דיבור וצום, וזאת במשך חודשים כעונש על התנהלות שאינה מתאימה להוראות ראשי הקהילה, דרישה לציות מלא ובלתי מתפשר אחר כל הוראה של ראשי הקהילה, מניעת קשר עם העולם החיצון, התערבות של ראש הקהילה בנישואין ובגירושין של חברי הקהילה, כך שהוא הקובע מי יתחתן עם מי ומי יתגרש ממי, שליטה כלכלית של ראש הקהילה בחברי הקהילה, נתק מהעולם החיצון וממשפחות המוצא ומניעת עזיבתם של חברי הקהילה את הקהילה כרצונם עד כדי דרישה כי חבר קהילה הרוצה לעזוב, עליו לגרש את אשתו ולעזוב את ילדיו.

האם מדובר בקהילה חרדית קיצונית ככל קהילה חרדית קיצונית אחרת או בכת פוגענית?

18. בדו"ח "צוות משרד הרווחה והשירותים החברתיים לבחינת תופעת הכתות בישראל" (להלן: "הדו"ח") נקבעה הגדרה לכת פוגענית בלשון זו:

"כתות פוגעניות הן קבוצות המתלכדות סביב אדם או רעיון, תוך שימוש בשיטות של שליטה בתהליכי החשיבה ובדפוסי ההתנהגות, לצורך יצירת זהות נבדלת מהחברה ותוך שימוש במצגי שווא. קבוצות אלה מעודדות לרוב תלות נפשית, נאמנות, ציות וכפיפות למנהיג הכת ולמטרותיו, מנצלות את חבריהן לצורך קידום מטרות הכת וגורמות לנזקים נפשיים, פיזיים, כלכליים וחברתיים (באחד או יותר מהתחומים) בקרב חברי הקבוצה, משפחותיהם והקהילה הסובבת."

19. בפסק הדין שניתן [בת"א \(מחוזי ת"א\) 2114-08](#) פנינה שפיגל נ' ריקי שחם-רביצקי (פורסם בנבו, 06.10.2015) (להלן: "פס"ד שפיגל") כבר נקבע כי:

"קבוצה הינה בעלת מאפיינים כיתתיים בהתאם לדו"ח כאשר מוצאים במסגרתה מנהיגות, סודיות, התנתקות, אדיקות, ציות, מסיונריות, גיוס כספים, ויתור על רכוש, סולידריות בין חברי הכת, דוקטרינה וטקסיות."

- תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח' במסגרת פסק הדין הנ"ל, ניתח בית המשפט המחוזי (כב' השופט אליהו בכר) 11 מאפיינים סוציולוגיים מרכזיים, המצוינים בדו"ח כמאפיינים פעילות של כת. במסגרת החלק השני של פסק הדין, אבחן אף אני, את כל אחד ואחד מהמאפיינים שצוינו בדו"ח אל מול העדויות שהיו בפניי, תוך הבהרת המסקנה החד משמעית כי קהילת לב טהור הינה קהילה אשר עונה על הגדרת כת, ולאור העדויות שהיו בפניי, אף מדובר בכת פוגענית.
20. אוסיף כי די בקביעותי לגבי התנהלות הקהילה כלפי ילדיה כדי לקבוע כי מדובר בכת פוגענית, הפוגעת קשות בנפשם ובגופם של ילדי הקהילה. וכאן המקום להוסיף כי בית המשפט העליון, כאשר דן בערעור חסידי "הרב" אליאור חן, [בע"פ 9612/10 אברהם קוגמן נ' מדינת ישראל](#) (פורסם בנבו, 27.4.14) קבע מפורשות כך: "משיקולים של מדיניות משפטית, אין להכיר בכך שחברות בכת כשלעצמה – ובמקרה שבפנינו איני מקבל את הגדרת החבורה ככת – שוללת לחלוטין את המצפן האנושי. במעשיהם העידו המערערים על עצמם כי איבדו את מערכת הערכים האנושית - הבסיסית, אך לא הוכיחו כי איבדו את היכולת להבין או להבחין בין טוב לרע או את יכולתם להימנע מביצוע המעשים...".
- בהיבט של מדיניות משפטית ראויה, קשה להלום כי די באמונה ובפחד כדי לפטור מאחריות פלילית. כפי שציין בית משפט קמא בהכרעת דינו, מתן פטור למבוגר שהתעלל בילד בשל אמונה או פחד מבטלת את האדם כאישיות מוסרית ואוטונומית." (פורסם בנבו, 27.4.2014, סעיף 76 לפסק הדין, עמ' 63).

מבנה פסק דין זה

22. פסק הדין ידון תחילה בהתנהלות שתי המשפחות, בגינן הוגשו בקשות להכריז על ילדיהם הקטינים כנזקקים.
23. לאחר מכן, פסק הדין יתייחס לעדויות שנשמעו בפני בית המשפט באספקלריה של [חוק הנוער \(טיפול והשגחה\)](#), [תש"ך-1960](#), תוך בחינת הראיות לגבי מצבם של הקטינים בקהילה, ובהמשך אף באספקלריה הרחבה יותר, לרבות הטענות כי מדובר בכת פוגענית, כטענת המבקשים, תוך התמודדות עם טענת המשיבים כי מדובר בקהילה חרדית קיצונית ככל קהילה חרדית קיצונית אחרת תוך התייחסות לעדויות שהובאו על ידם לרבות פרופ' ר', אשר העיד בהליכים הראשונים, עוה"ד מ', אשר ייצג את חברי הקהילה בקנדה ועוד.

ב. רקע כללי

ב.1. חסוי

ב.2. חסוי

ב.3. ההליך המשותף – תמ"ש 15801-05-15

- תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח' כבר בחודש 5/15, נקבע על ידי כי במסגרת תמ"ש 15801-05-15, יאוחד הדיון בשאלת אופייה של קהילת לב טהור, סוגיה המשותפת לשלושת ההליכים הקודמים שצוינו לעיל - הליך נזקקות בנוגע לילדי משפחת ב', הליך למינוי אפוטרופוס נוסף שהוגש על ידי סבתם ודודתם של הקטינים במשפחת ב' והליך הנזקקות בגין ילדי משפחת ח'.
25. ב"כ היועמ"ש עתרה בסיכומיה כי בית המשפט יקבע כי קהילת לב טהור מתנהלת כקבוצה סגורה השולטת בחבריה - הבגירים ובעיקר הקטינים - באופן קיצוני ופוגעני, וב"כ המבקשות עתר כי בית המשפט יקבע כי מדובר בכת פוגענית, כי הקטינים למשפחת ב' יוכרו כ"קטינים נזקקים", כפי שעתרו לכך שירותי הרווחה וכי המבקשות, הגב' ל' ע', תתמנה כאפוטרופוסית לנכדיה הקטינים.

רשימת העדים שהעידו בפני בית המשפט:

26. **למען הבהירות, אפרט עתה, את העדים והקשר ביניהם לבין הקהילה:**
- עדים מטעם המבקשים (ב"כ היועמ"ש והמבקשות - הגב' ל' ע' וא' כ'):**
- א. א' היה חבר בקהילה במשך מספר שנים, בשתי תקופות שונות, ועזב סופית את הקהילה בחודש 9/2011 יחד עם אשתו, היינו לפני כחמש וחצי שנים.
- ב. ש' - אשתו של א', נולדה בקהילה ועזבה עם בעלה בשנת 2011.
- ג. א' ס' - התגורר בקהילה במשך כשלושה שבועות, כאשר היה בן 14 וחצי, ונשלח חזרה לארץ לבדו.
- ד. ע' ט' - אחותו התגוררה במשך 20 שנה בקהילה, עד ליום 1.5.15.
- ה. ד' ח' - אחיו ע' ח' משתייך לקהילה ולגבי ילדיו (אחייניו של העד) הוגשה בקשת נזקקות.
- ו. ג' ט' - מ"מכון גרין לפסיכולוגית מתקדמת", שבו נערכו האבחונים לה"ה ש' וב' ח' ב'.
- ז. א' ש' - עו"ס ממחלקת הרווחה בעיריית ____, אשר טיפלה במ' ח'.
- ח. רחל ליכטנשטיין - מנהלת המרכז לנפגעי כתות.

עדים מטעם המשיבים:

- א. עוה"ד מ' - טיפל בעניינים המשפטיים של הקהילה וייצג גם את חסידי הקהילה באופן פרטני לרבות את מ' ח', לאחר עזיבתם את קוויבק ומעברם לאונטריו. עוה"ד מ' העריך כי התעסק בענייני הקהילה בין 400 ל - 600 שעות וכי ביקר מספר פעמים במתחם של הקהילה בצ'אטהם (עמ' 6 ש' 14 - 25 פרוטוקול מיום 20.7.15).
- ב. פרופ' ר' - מלמד היסטוריה יהודית בת זמננו באוניברסיטת מונטריאול והעיד מטעם משפחת ב' בהליכים הראשונים.
- ג. י' ק' - אחיו של א' ק', אשר משתייך לקהילה ונשוי לר' ח', בתם של ע' וא' ח'. ביקר בקהילה פעם אחת, למשך שבועיים, לפני שלוש או ארבע שנים, עובר לעדותו בביהמ"ש (שהייתה בחודש 6/15).
- ד. ס' ט' - אימו של א' ק', מחותנת של בני הזוג ח'.
- ה. י' י' ק' - אחיו של א' ק', ביקר פעמיים בקהילה למשך שבוע ויומיים.
- ו. י' י' - אחיו של א' ק'.

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח' ז. י' ס' - שירת עם ע' ח' בצבא במשך 6 שנים, עד שנת 1999 ומאז לא נפגש עימו. בשנת 2014, התחדש הקשר - טלפונית בלבד.

ג. המסגרת הנורמטיבית לעניין הפעלת סמכויות פקידי סעד במסגרת חוק הנוער

27. לאחרונה ניתן במסגרת עני"א 67769-09-16 (מחוזי י-ם) פלונית נ' פקיד סעד לחוק הנוער אזור מערב ירושלים-בית וגן בית הכרם ואח' (פורסם בנבו, 25.12.16) ע"י כב' השופט מ. דרורי, סגן נשיא, פסק דין, אשר דן בסוגית היקף סמכויות המדינה בהפעלת חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ד – 1960 (להלן: "חוק הנוער").

28. תחילה, הפנה בית המשפט לדברי כב' השופט פרופ' אהרן ברק (כתוארו אז) בע"א 232/95 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מ(1) עמ' 7 מול האות ז':
 "היחידה המשפחתית-טבעית זוכה בהגנת החוק. הדין מכיר בזכותם הקונסטיטוציונית של ההורים הטבעיים לקיים את חובתם כלפי ילדם, החוק מחסן את המשפחה מחדירתה של המדינה..."
 ובהמשך:

"אין המדינה רשאית להצדיק את התערבותה בתא המשפחתי הטבעי אך בטענה, כי הדבר נעשה לטובת הקטין. בטובת הקטין לא די. דרוש "דבר מה נוסף", אשר יש בו כדי להצדיק את התערבותה של המדינה. 'דבר מה נוסף' זה משתנה מעניין לעניין, על פי מידת האינטנסיביות של החדירה השלטונית ועל פי מידת הניתוק שבין ההורים הטבעיים לבין ילדם."

29. ולאחר מכן, מפנה בית המשפט לסעיף 2 (6) לחוק הנוער, סעיף סל אשר קובע כי קטין נזקק הוא מי שהתקיים בו התנאי הבא: "שלומו הגופני או הנפשי נפגע או עלול להיפגע מכל סיבה אחרת".

30. כב' השופט דרורי מתייחס למחקר מקיף של יאיר רונן וישראל צבי גילת, "האמנם הגנת הילד רווחת במשפט הישראלי" משפט ועסקים, כרך יט (תשע"ז- דצמבר 2016) עמ' 1143-1234, תוך הפנייה לקביעת המחברים, גם לאור סעיף 3 לחוק הנוער, כי האמור בחוק מצביע על:

"מוכנותה של המדינה להתערב בכל עניין הקשור להגנה על שלומו הגופני או הנפשי של הקטין, בין שהדבר נעשה בהסכמתם של הקטין והאחראי עליו ובין שהדבר נעשה חרף התנגדותם."

31. וכך ממשיך וקובע כב' השופט דרורי בעמ' 8 לפסק הדין:
 "45. המחברים מעירים על כך שנעשה שימוש רחב מידי, מהיר מידי, ויש שיאמרו, פזיז מידי, בשימוש בסמכות של פקידי הסעד לפי חוק הנוער."
 ובהמשך:

"47... הדרך שבה פעלה המדינה, אינה מתיישבת עם האוטונומיה של ההורים, ועם הריסון הנדרש מגוף שלטוני, לפני שהוא מתערב בענייניו האישיים של האזרח."

32. אציין גם חלק מדברי המחברים בנוגע לאמנה לזכויות הילד, שמדינת ישראל חתומה עליה, במאמר שהוזכר לעיל, לפיהם:

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח'
 "הגנת הילד כחלק ממשפחתו וכאיבר מקהילתו, ובכלל זה הדרכת המבוגרים האחראים
 כלפיו, היא מאושיות האמנה, כמשתקף במיוחד מסעיף 5 שבה, אשר זו לשונו:
 "המדינות החברות יכבדו את אחריותם, זכויותיהם וחובותיהם של הורים, או, מקום שניתן
 ליישום, של בני המשפחה המורחבת או הקהילה, כנהוג על פי - המסורת המקומית, של
 אפוטרופוסים חוקיים או של אישים אחרים האחראיים משפטית לילד, על מנת לספק,
 באופן המתאים לצרכי הילד המתפתח, הכוונה - והדרכה נאותות בהפעלת הזכויות המוכרות
 באמנה זו." "
 עמ' 1156 למאמר.

ובהמשך:

"מחד גיסא, ביסוס זכויות הילד על אתוס של אינדיווידואליזם ליברלי, העלול להיות כרוך
 בניתוק הילד ממשפחתו ומקהילתו, הוא מעשה פוליטי של עוולה חברתית הכרוך בפגיעה
 בילד. מאידך גיסא, יש להיזהר מפוליטיקת זהות קהילתנית המקריבה את הילד על מזבח
 קידומה של קהילת מוצא מוחלשת." "
 עמ' 1161 למאמר ואילך.

33. על בית משפט זה להזהיר עצמו מפני פגיעה לא מידתית באוטונומיה של המשפחות, אשר
 משתייכות לקהילת לב טהור ושל המשפחות הספציפיות שעמדו בפניה במסגרת ההליכים
 שהתקיימו, אך גם להזהיר עצמו מפני הקרבת הילדים על מזבח האוטונומיה הזו ולקבוע
 מפורשות האם נמצא ה"דבר מה נוסף", שהוזכר בפסק דינו של בית המשפט העליון,
 המצדיק התערבות של המדינה בחיי האזרח.

34. כפי שיפורט להלן, נמצא גם נמצא אותו "דבר מה נוסף" המצדיק את התערבות המדינה
 באוטונומיה של המשפחות.

הזכויות להן זכאי כל ילד/קטין על פי האמנה לזכויות הילד

35. לאור האמור לעיל, על בית משפט זה לבדוק את הטענות כי נמנעות מילדי קהילת לב טהור
 את אותן זכויות בסיסיות, שמדינת ישראל הבטיחה בחתימתה על האמנה לזכויות הילד, כי
 יינתנו לכל ילד, באשר הוא ילד.

36. סעיפי האמנה לזכויות הילד, עליה חתומה מדינת ישראל, קובעים כך: (אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד, נוסח עברי, על פי תרגום רשמי של משרד המשפטים):

סעיף 17

המדינות החברות מכירות בחשיבות תפקידם של אמצעי התקשורת ההמוניים ויבטיחו כי לילד תהיה גישה למידע ולחומר ממגוון מקורות לאומיים ובינלאומיים, במיוחד אלה הנועדים לקידומו החברתי, הרוחני והמוסרי, ולבריאותו הגופנית והנפשית.

סעיף 19

המדינות החברות ינקטו אמצעים תחיקתיים, מנהליים, חברתיים וחינוכיים מתאימים, על מנת להגן על הילד מפני אלימות גופנית או נפשית לסוגיהן, ומפני חבלה, פגיעה או שימוש לרעה, הזנחה או טיפול רשלני, ניצול או התעללות, ניצול, לרבות מיני, שעה שהוא נתון בטיפול הורים, אפוטרופוסים חוקיים או אדם אחר המופקד על הטיפול בו.

37. לפיכך, לאחר שבית משפט זה הזהיר עצמו לנהוג בריסון בפני התערבות במרחב המשפחתי של האזרח, עליו גם לוודא כי הזכויות הבסיסיות ביותר המובטחות לילדים במסגרת החוק והאמנה, מכובדות בנוגע לקטינים בקהילת לב טהור.

38. אקבע כבר עתה כי על פי העדויות הישירות והעקיפות, שנשמעו בפניי, הוכח כי נשללות מילדי קהילת לב טהור רוב הזכויות הבסיסיות, כפי שנקבעו באמנה.

39. לאחר ניתוח העדויות והתמודדות עם טענת המשיבים כי החיים בקהילת לב טהור אינם שונים מהחיים בכל קהילה חרדית אחרת, הגעתי למסקנה כי יש בקהילה זו מאפיינים, המצדיקים את הקביעה לפיה כל אדם אשר רוצה להצטרף לקהילה מצדיק הכרזה על ילדיו כקטינים נזקקים והוצאתם המידית ממשמורת הוריהם – לאחר שהוכח כי צווים שניתנים על ידי בית המשפט, לא מנעו מההורים לפעול בדרך לא דרך על מנת להגיע לקהילת לב טהור בכל מחיר.

ד. הרקע של קהילת לב טהור

40. קהילת לב טהור הינה קהילה חרדית קיצונית, אנטי-ציונית, שבראשה עומד שלמה העלבראנץ (להלן גם: "ראש הקהילה"), אזרח ישראלי שנולד בירושלים וגדל כילד חילוני בשם "ארו אלברנס".
41. בשנת 1990, העתיק ראש הקהילה את מקום מגוריו לארצות הברית, יחד עם קהילה קטנה ובמהלך השנים, הואשם והורשע בחטיפת הקטין שי פימה ואף ריצה בארצות הברית עונש מאסר בפועל בגין הרשעתו זו.
42. עם סיום ריצוי מאסרו, פנה לשלטונות קנדה, קיבל מעמד של פליט ועבר להתגורר עם חברי הקהילה בעיירה בשם saint-agathe במחוז קוויבק.
43. בעיירה זו, הקימו חברי הקהילה מתחם מגורים נפרד, בו ייצרו בעצמם את האוכל שצרכו, בהתאם לכללי כשרות מחמירים, והילדים של הקהילה לא ביקרו בבתי הספר הציבוריים אלא למדו במסגרת הקהילה.
44. בשנת 2013, לאור כוונתם של השלטונות בקוויבק לבדוק טענות בדבר הזנחה של ילדי הקהילה תוך חקירה נרחבת של מצבם של הקטינים, ברחו חברי הקהילה כולם באישון לילה – ביום 17.11.13 - כאשר עלו על שלושה אוטובוסים, שנשכרו לכך יומיים קודם לכן, ועברו למחוז אונטריו בקנדה.
45. העו"ס סוזאן טאי מרשויות הרווחה בקוויבק, העידה בפני ביהמ"ש בקנדה, בדיון שהתקיים זמן קצר לאחר בריחתם של חברי הקהילה מקוויבק, כי שוחחה עם נהגי האוטובוסים, שהסיעו את חברי הקהילה מקוויבק לאונטריו וכי קיבלה דיווחים לפיהם חברי הקהילה יצאו מבתיהם עם שקיות זבל, ללא מזוודות, ובתוך אותן שקיות היו הרכוש והתפצים שלקחו עימם. כמו כן, נהגי האוטובוסים דיווחו כי בתחילת הנסיעה, הילדים בכו, צעקו, נראו מפוחדים ולאחר מכן ובמשך 14 שעות רצופות של הנסיעה, היה שקט מקפיא באוטובוס, דבר שעורר את חשדם של נהגי האוטובוס כי הילדים קיבלו תרופות (עמ' 50 – 56 לחקירתה של העו"ס בדיון שהתקיים ביום 27.11.13 בביהמ"ש בקוויבק).
46. לאחר שגם במחוז אונטריו, החלו השלטונות לבדוק טענות לגבי הזנחה והתעללות בילדי הקהילה, ואף הוציאו חלק מילדי הקהילה ממשמורת הוריהם לרבות חלק מילדי מ' ח', עזבו שוב, מרבית אנשי הקהילה, לגוואטמלה באמצע שנת 2014.
47. בגוואטמלה, שהו תחילה חברי הקהילה בעיירה סאן חואן ולאחר שגורשו מעיירה זו, עברו לבניין משרדים בגוואטמלה סיטי בחודש אוגוסט 2014. ככל הנראה ובעקבות פשיטה של המשטרה המקומית בחודש 9/16 על הבניין שבו התגוררה הקהילה, עברה הקהילה למתחם מבודד בג'ונגל, כפי שצוין על ידי ב"כ המבקשות בהודעה מיום 29.11.16.
48. לסיכום, מאז שעזבו חברי הקהילה את סנט-אגט בחודש 11/13, נדדו הם במשך שלוש שנים, עוד ארבע פעמים ממקום למקום ומארץ לארץ, עד אשר הגיעו למתחם בג'ונגל בגוואטמלה – ולטענת המבקשות, מדובר במתחם, שאין בו כל תנאים בסיסיים למחיה.
49. על פי סיכומי ב"כ היועמ"ש, אין ידיעה ברורה לגבי גודל הקהילה וההערכה הינה כי הקהילה מונה כ - 50 - 60 משפחות, וכ - 150 - 200 ילדים, אך במועד עזיבת הקהילה את מחוז קוויבק, נקבע שהיו בקהילה 31 משפחות ו - 129 ילדים.

ה. הטענות שהועלו וההחלטות שניתנו כנגד קהילת לב טהור בקנדה

50. הן לטענת ב"כ היועמ"ש והן לטענת המבקשות, קהילת לב טהור הינה קבוצה סגורה, הנשלטת בידי אדם אחד, ובהתנהלותה יש משום פגיעה קשה בפרטים ובמיוחד בקטינים שבהם וזאת על מנת לבסס שליטה מלאה ומוחלטת של ראש הקהילה בחברה.
51. הובאו בפניי פרוטוקולים ופסקי דין, שניתנו על ידי הערכאות בקנדה, הן בקוויבק והן באונטריו.
52. במסגרת העדויות שהובאו בפני בתי המשפט בקנדה, נטען על ידי גורמי הרווחה כי בקהילת לב טהור קיימים האפיונים הבאים:
- א. ילדים מוצאים ממשפחתם ומועברים למשפחה אחרת – הגב' סוזאן טאי, עו"ס לשירותי הרווחה בקוויבק, הצהירה כי הורים בקהילה אישרו בפניה שילדים מועברים מהוריהם ונלקחים לגדול בבתים של משפחות אחרות וזאת כעונש על הפרת כללי הקהילה וכי העונש הנ"ל אף ניתן במקרה של בתו של ראש הקהילה, אשר נלקחה מביתה ונאסר עליה לדבר עם אימה, במשך שבועות וחודשים (ר' עדותה בביהמ"ש בקוויבק ביום 27.11.13).
- נ' ה' העיד בפני העו"ס טד היס (ר' תצהירו מיום 27.5.2014, אשר הוגש לערכאות באונטריו, תיק מס' 126/14) כי מדובר בכת, המסוכנת להתפתחותם של ילדיו וכי ילדיו הועברו פעמים רבות ע"י ראשי הקהילה ונשלחו למשפחות אחרות, בניגוד לרצונו ולרצון אשתו.
- ב. נוהגים בקהילה נישואי קטינים, החל מגיל 14, ומימוש הנישואין מתקיים באותו יום, כשראש הקהילה מאשר את מימוש הנישואין.

ג. כל פעולה יומיומית, גם דחופה, דורשת אישור של הנהלת הקהילה. כך למשל, ראה עדותה של העו"ס הגב' סוזאן טאי, לעניין לידות בקהילת לב טהור וזאת במסגרת דיון מיום 27.11.13 שהתנהל בביהמ"ש בקוויבק – עמ' 23 לפרוטוקול (בתרגום חופשי מצרפתית):

"במסגרת החקירה שלנו, נפגשנו עם אחות בביה"ח, בו יולדות נשות הקהילה, בסנט אגט. לדבריה של האחות, במקרה שבו אחת מהנשים נזקקה להתערבות רפואית, בין אם אפידורל ובין אם בקיעת מים, כל הליך הלידה מופסק והאשה או המלווה צריכות להתקשר לרב העלבראנץ כדי לבקש רשות. דברים אלה אושרו ע"י ראשי הקהילה אך הם ביקשו להדגיש כי לא מדובר במתן רשות אלא הנשים צריכות עצה ולכן הן מתקשרות ואנחנו נותנים עצות.

העו"ס התבקשה לדווח על תנאי הלידה ותשובתה הייתה כי אפילו בביה"ח, הנשים לא יכולות להוריד את הבגדים השחורים, הן יולדות בבגדים האלה, מה שלא מאוד היגיני עבור התינוקות הנולדים, אבל זה משהו שהתקבל ע"י ביה"ח. בנוגע לגרביים בזמן הלידה, ענתה העו"ס, כי הנשים לא מורידות את הגרביים. שאלנו את האחות האם היא ראתה בעיות בריאות בקשר לרגלי הנשים והיא השיבה שהנשים אינן מורידות את הגרביים בזמן הלידה."

ד. הילדים מאוימים כי היה ויפרו את חוקי הקהילה, עונשם בגיהנום.

ה. הילדים נמצאים בנתק מהעולם החיצוני.

ו. מניעת חינוך פורמלי (במסגרת חינוך ציבורי או חינוך אחר) בניגוד לחוק הקנדי.

ז. אי ידיעת השפה האנגלית או הצרפתית.

ח. פער בהשכלה, מניעת ספרים וחומרים חינוכיים אחרים.

ט. החינוך לבנות הינו כיצד לנהל בית, לבשל ולהתפלל, והבנים מקבלים אך ורק חינוך דתי במשך שעות ארוכות ביום.

י. אין לילדי הקהילה משחקים או צעצועים.

יא. הילדים מגיבים בפחד וברתיעה בקשרים עם אנשים מחוץ לקהילה.

יב. מגיל שלוש, קוד הלבוש של הבנות הוא לבוש המכסה את מלוא גופן ורק פניהן גלויות, ויש חובה ללבוש גרביים הן ביום והן בלילה – הוראה המביאה לזיהומים שונים, כגון לפטרת ברגליים.

העו"ס הגב' סוזאן טאי, נשאלה במסגרת דיון מיום 27.11.13 שהתנהל בביהמ"ש בקוויבק, בעמ' 18, לגבי הדיווח שמסרה על ר' ח', בתם הקטינה של ע' וא' ח', לפיו סבלה מפטרת בשתי כפות רגליה ונראה היה כי ייתכן ומדובר בבעיה שנמשכת שנים רבות. לשאלה מה הייתה הבעיה ברגליים, עונה סוזאן טאי, לאחר שהציגה תמונות בפני ביהמ"ש (בתרגום חופשי מצרפתית):

"לא הייתה אצבע אחת שלא הייתה עם פטרת. זה היה בציפורניים וזה יוצר ציפורניים מאוד מאוד עבות, רגליים מאוד מאוד נפוחות, הכל כחול וכל האצבעות נגועות בדלקת."

יג. הילדים מקבלים כדורי מלטונין (תרופה הנמכרת בקנדה ללא מרשם רפואי).

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ. ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב. ואח' 53. הובאה בפני בית המשפט עדות כי ננקטו הליכים שונים בעניינה של הקהילה, בבית המשפט לנוער בקוויבק ובמסגרת העדויות שהיו בפני בית המשפט עלה כי כבר בשנת 2008, אושפזה בתו של ראש הקהילה נ' בגיל 7 בבית חולים פסיכיאטרי, כאשר לטענת גורמי הרווחה, בכל עת בה הוצע חזרתה לקהילה, חלה החמרה קשה במצבה של הילדה.

הכרעות של בתי המשפט בקנדה

54. בבית המשפט בקוויבק (כב' השופט המל, בהחלטתו מיום 27.11.13) נקבע כי כוונתם של שירותי הרווחה בקוויבק לבצע התערבות מסיבית ביחס לכל ילדי הקהילה, היוותה את הסיבה בגינה עזבו כל משפחות הקהילה בלילה אחד את בתיהם במתחם בסנט אגט שבמחוז קוויבק.

55. טענה זו קיבלה חיזוק משמעותי בעדותו של עוה"ד מ', אשר העיד מטעמה של הקהילה, לפיה עדיין עומד בתוקפו בקוויבק צו להוצאת כל ילדי הקהילה מחזקת הוריהם (ר' ש' 28 – 30 בעמ' 16 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

56. בהמשך, במהלך שנת 2014 ועם מעברה של הקהילה לאונטריו שבקנדה, הועברו חלק מילדי הקהילה למשפחות אומנה לתקופה קצרה, לרבות ילדי מ' ח', אשר הושבו לחיק משפחתם, בכפוף לנסיעתם לארץ, כמפורט לעיל. ההתרשמות מקריאת הפרוטוקולים והעדויות הינה כי ההתערבות דווקא במשפחות אלה של הקהילה הייתה מקרית, שכן משפחות אלה היו הראשונות לגביהן ניתנה הודעה בדבר ביקור שירותי הרווחה (כך למשל, במסגרת ביקורי הבית, פגשו שירותי הרווחה בר' ח' ונדע להם כי נישאה עת הייתה בת 14 שנה בלבד וכי סובלת מבעיות קשות של פטרת ודלקת בכפות רגליה – ר' העדות של העו"ס סוזאן טאי מיום 27.11.13) והתערבות לגבי משפחות אחרות נמנעה לאור בריחתם של כל חברי הקהילה למחוז אונטריו והחלטתו של ביהמ"ש העליון באונטריו לפיה הצווים שניתנו כנגד הקהילה בקוויבק אינם ניתנים לאכיפה באונטריו, כאמור להלן.

ביטול אמצעי החירום שננקטו כנגד חברי הקהילה

57. ביום 14.4.14, ניתנה החלטה של בית המשפט העליון של אונטריו המבטלת את אמצעי החירום, שננקטו במחוז קוויבק וזאת בשל מעברם של אנשי הקהילה מקוויבק לאונטריו.
58. נטען בפניי על ידי המשיבים כי הכרעה זו מצביעה על כך כי אין בסיס לטענות שהועלו כנגד חברי הקהילה בקוויבק. לטענת הגב' א' ח' בתצהירה, הסיבה להתערבות שירותי הרווחה הייתה כי הילדים בקהילה לא למדו לימודי ליבה, והדבר דומה להתנהלות של קהילות חרדיות אחרות בארץ ובעולם.
59. גב' א' ח' מוסיפה כי הוכח שאין בסיס לטענות כנגד הקהילה בכך שבמדינת אונטריו נקבע כי בדיקת השלטונות תיעשה לאחר שיוחזרו הילדים, שהוצאו ממשמורת הוריהם, לחיק משפחתם.

סיכום

60. טענה זו נדחית גם לאור קביעתו של בית המשפט העליון של אונטריו, כמפורט להלן.
61. בפסק הדין, נקבע כי אין לבית המשפט באונטריו סמכות לאכוף את הצו של בית המשפט בקוויבק, ועל כן, נקבע כי יש לבטל את ההחלטות, אשר אכפו את הצווים, שניתנו במסגרת בית המשפט לנוער בקוויבק. ואולם, מציין בית המשפט העליון באונטריו בסעיף 163 כך:
- "The lesson to be learned by the appellants who are the parents of the children in question and all members of the lev tahor community who left Quebec is that flight from one community in Canada to another in either custody or child protection proceedings is to no avail...the state will continue to exert its pressure and influence through its local agencies no matter where they are in order to ensure that the children in that family are not at risk."
62. משכך, הבריחה של הקהילה מקוויבק לאונטריו הביאה לעיכוב בהתערבותם של שירותי הרווחה באונטריו. יחד עם זאת, שירותי הרווחה באונטריו המשיכו בבדיקת מצבם של ילדי קהילת לב טהור, ובדיקה זו הביאה ככל הנראה לכך, שכחצי שנה לאחר מכן, עזבו כל חברי הקהילה את קנדה כבר באמצע שנת 2014, למדינת גוואטמלה, שם הם שוהים גם כיום.

ו. העדויות שהובאו בפני בית המשפט לגבי מצבם של ילדי קהילת לב טהור

63. בפרק זה, אתייחס לעדים, אשר העידו עדות ישירה לגבי מצבם של ילדי קהילת לב טהור, אם כילדים אשר שהו בעצמם בקהילה, ואם כבוגרים אשר שהו בקהילה, ועזבו את הקהילה. עדויות אלה היו קשות מאוד לשמיעה, אמינות מאוד, וכל אחד ואחת מהם תיאר באומץ ולעיתים בכאב קשה מנשוא, את אשר עבר עליו בקהילה.

64. אציין כבר עתה כי עדותם של א' ואשתו ש' הותירו חותם רב, כאשר א' הצטרף לקהילה בגיל 24 לערך ואילו ש' נולדה וגדלה בקהילה ובמאמצים עילאיים הצליחו להתנתק מהקהילה. כל אחד מהם הביא מניסיונו וראייתו את הקהילה – א', כמי שבא מבחוץ וש', כמי שנולדה בקהילה.

65. גם עדותו של א' ס', אשר הגיע לקהילה בגיל צעיר, כשהיה בן כ – 14 וחצי בלבד ותוך תקופה קצרה, הועלה על מטוס חזרה לארץ לבדו, הייתה עדות קשה ומצמררת.

66. לעומת זאת, צירפו ה"ה ח' תצהירים מטעמם, עליהם נחקרו וכן תצהירים של חמישה עדים, חברי הקהילה, כאשר התצהירים כמעט זהים בתוכנם ובכולם מצוין כי אין כל בסיס לטענות כנגד חברי הקהילה ומקורן בצרות עין ובקנאה.

67. ניתוח התצהירים והעדויות שהיו בפני

68. להלן אפרט את הסוגיות השונות, המשליכות על מצבם של הקטינים בקהילת לב טהור, לגביהן הובאו ראיות ועדויות, לאו דווקא לפי סדר חשיבותן:

- אלימות פיזית כנגד הקטינים בקהילה
- מניעת חינוך מילדי הקהילה, ניתוק מהעולם החיצון והשלטת משטר של איזמים והפחדות
- נישואי קטינים מגיל 12 ופערי גילאים משמעותיים בין הקטינות לבין בני זוגם
- הפרדת ילדים מהוריהם כאמצעי ענישה כנגד חברי הקהילה
- שיקול דעת לקוי של ההורים, חברי הקהילה
- מצבם של הקטינים, אשר עזבו את הקהילה

1.ו. אלימות פיזית כנגד הקטינים שבקהילה**עדויות ישירות בנושא**

69. הובאו בפני עדויות ישירות לאלימות כנגד הקטינים שבקהילה וזאת כשיטת חינוך. כך העידה ש' בעדותה:

"ש. כשהיית ילדה יותר קטנה גם קיבלת עונשים אם עשית משהו שהוא לא לפי החוקים?

ת. ההורים שלי מאד היכו אותי.

ש. איך היכו אותך? בידיים, אם קולב או משהו אחר?

ת. בידיים, עם חגורה, עם קולב."

עמ' 36 לפרוטוקול מיום 20.7.15 החל משורה 32 ואילך.

70. א' סיפר כי ראה במו עיניו שמכים ילדים כאמצעי חינוכי – עם היד, עם מקל (בכיתות הלימוד של הילדים) - עמ' 26 ש' 21 – 37 ועמ' 27 ש' 1 – 14 וכן ש' 18 – 24 לפרוטוקול מיום 19.7.15,

- תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח'
ואפילו הוא עצמו קיבל הוראה לתת מכות בגב עם קולב, שעשוי מחוט ברזל לכל מי שלא
ציית להוראותיו (עמ' 28 ש' 3 – 16 לפרוטוקול מיום 19.7.15).
71. כמו כן, סיפר א' כי נעשה שימוש בפלפל חריף בכדי להעניש ילדים. להלן ציטוט מדבריו של
העד:
"אם ילד מספר שקר אז שמים פלפל חזק בפה שלו סוגרים את הפה שלו שלא יכול
לפתוח."
עמ' 26 ש' 28 – 29 לפרוטוקול מיום 19.7.15.
72. בנוסף, העיד כי ילדים, שהתנהגו לא בהתאם לכללי הקהילה, הוכו לעיני כל בתפילות בשבת
(עמ' 31 ש' 3 – 7 לפרוטוקול מיום 19.7.15).
עדייות עקיפות התומכות בטענות אלה
73. א' ס' העיד כי אחותו, אשר הגיעה עמו לקהילה אך "הועזבה" בשלב מאוחר יותר, סיפרה לו
כי:
"העבירו אותה ביחד עם אמא שלי ועוד כמה חסידים לחדר של שלמה ששלמה נתן לה
הוראה לאמא שלי לתת לה סטירה בנוכחות כולם..."
עמ' 72 ש' 16 – 18 לפרוטוקול מיום 6.5.15.
74. כמו כן, העיד א' ס' כי גילחו בכוח את ראשו של אחיו הצעירים (עמ' 66 ש' 24 – 25
לפרוטוקול מיום 6.5.15).
75. גם העד ד' ח', אחיו של ע' ח', העיד שא' ח', אשתו של ע', סיפרה לו כי היכו את בנם, מ' י',
כשהיה בן 6 (עמ' 7 ש' 1 – 10 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
76. כאשר נשאל העד, על ידי ב"כ של ה"ה ח', האם א' ח' הוסיפה כי מי שהיכה את הקטין היה נ'
ה', בנו של ראש הקהילה, ובגלל שהיכה ילדים נוספים בקהילה – סילקו אותו, השיב כי הוא
לא שמע מא' ח' את ההסבר הזה (עמ' 14 ש' 17 – 37 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
77. גם א' כי העידה כי שוחחה עם אשתו של א' ח', אשר סיפרה לה כי כאשר בנה היה בן 6,
הכניסו לפיו להבה וכי היכו אותו עם חגורה (עמ' 43 ש' 6 – 17 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
78. א' כי הוסיפה כי דיברה עם עשרות אנשים, שהיו חלק מהקהילה ושמעה מהם כי מדובר בכת
אלימה, מסוכנת, אשר עושה שימוש בהלקאות (עמ' 23 ש' 21 – 27 ושי' 34 – 36 לפרוטוקול
מיום 28.7.15).
79. א' כי אף ציינה והזכירה שמות של מספר אנשים ספציפיים, שברחו מהקהילה וסיפרו לה על
ההלקאות בקהילה (עמ' 24 ש' 3 – 17 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
80. לטענת א' כ', ראש הקהילה דואג תמיד להותיר את ידיו נקיות – הוא לא מכה, הוא לא כולא
ילדים אלא מורה לאחרים לעשות כך – למשל, לבנו נ' ה' וכו' (עמ' 49 ש' 3 – 37 לפרוטוקול
מיום 28.7.15).
81. גם העדה רחל ליכטנשטיין, מנהלת המרכז לנפגעי כתות, העידה כי על פי מה שידוע לה, דרכי
הענישה בקהילה בגין אי ציות לכללי הקהילה כוללים מכות (עמ' 42 ש' 12 – 14, עמ' 43 ש' 7
– 10 ושי' 25 – 28 לפרוטוקול מיום 15.6.15).
82. חשובה בנושא זה עדותה של ב' ח' ב', אשר העידה כי אם הרב העלבראנץ יחליט שיש לחנך
את ילדיה הקטינים באמצעות כוח פיסי, מכות, היא תשמע לו אך מסייגת את דבריה בכך

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח' שראש הקהילה לא יחליט על עונש כזה ללא סיבה מספקת, ללא "הקשר", לדבריה (עמ' 63 ש' 13 – 33 לפרוטוקול מיום 3.3.15).

83. ה"ה ח' לא הכחישו את הטענה, אך ניסו להאשים בה את מי שהוצא בסופו של יום מהקהילה – בנו של ראש הקהילה נ' ה'.

סיכום סוגית האלימות

84. לאור העדויות הישירות והעקיפות התומכות בעובדות שהובאו בפניי, קבלתם של חברי הקהילה כי בסמכותו של ראש הקהילה להורות על ענישה גופנית, ככל שיימצא כי נכון הדבר, כפי שהעידה ב' ח' ב', אני קובעת כי הוכח בפניי כי בקהילת לב טהור, דרכי הענישה כוללים מכות, השפלות בפני קהל רב, שימוש בפלפל חריף, ועוד דרכי ענישה קשים לקטינים שבקהילה.

2.1. מניעת חינוך מילדי הקהילה, ניתוק מהעולם החיצון ויצירת איומים והפחדות

עדויות ישירות

85. מהעדויות הישירות שהיו בפניי עלה כי נמנע מהקטינים חינוך פורמאלי וכן קשר לעולם החיצון, כפי שהעיד א' לגבי אשתו, אשר נולדה בקהילה ויצאה עמו לדרך חדשה: "ת. מי שנולד וגדל בקהילה כמעט ואין לי כוחות כאלה בכלל אני כשיצאנו מהקהילה צריך להגיד גם כן שאשתי הייתה חזקה...אפילו היא לא ידעה כמעט שום דבר מפחדת מהכול לא יכולה להישאר לבד לא לעבור את הכביש, לא להיכנס לחנות בעצמה לא ידעה איך להשתמש בכרטיס קרדיט לנסוע באוטובוס ברכבת אף פעם לא הלכה בדברים כאלה אף פעם לא הייתה במטוס..."

עמ' 19 משורה 4 ואילך לפרוטוקול מיום 21.7.15.

86. א' ס' העיד על איסור הקשר לעולם החיצון (עמ' 59 ש' 11 – 14 לפרוטוקול מיום 6.5.15), האזנות לשיחות, ניתוק הטלפון ואיסור על שימוש בטלפון סלולארי (עמ' 68 ש' 14 – 20 לפרוטוקול מיום 6.5.15).

87. ש' העידה כי מבודדים את חברי הקהילה מהעולם החיצון ומלמדים בקהילה ש: "אין שום טוב בחוץ, הקהילה היא הדבר הכי טוב."

עמ' 37 ש' 32 – 33 לפרוטוקול מיום 20.7.15 ועמ' 58 ש' 20 – 23 לפרוטוקול מיום 21.7.15.

88. ש' העידה כי מעולם לא לקחו אותה לבקר את בני משפחתה שהתגוררו מחוץ לקהילה אבל פעם בשנה, סבה וסבתה הגיעו לביקור (עמ' 33 ש' 33 – 37 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

89. כמו כן, א' העיד על מסכת האיומים וההפחדות, שהינה מנת חלקו של מי ששוקל לעזוב את הקהילה. א' הוסיף והעיד כי מנהיגי הקהילה דאגו לכך שכל הילדים יידעו שאם לא יתנהגו יפה, המשמעות היא שהוריהם לא מצליחים לחנך אותם ולכן יוציאו אותם מביתם (עמ' 31 ש' 3 – 7 ושי' 26 – 31 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

90. ש' העידה כי כאשר הייתה בהיריון עם ילדה הראשון, איימו עליה כי אם לא תתנהג יפה, ייקחו ממנה את תינוקה, שעתיד להיוולד. כמו כן, העידה ש' ואמרה את הדברים הבאים: "למשל כשהייתי בגיל 4 הרבי דיבר אלי כל מיני דברים שקשורים לגיהנום להפחיד אותי ולהבהיל אותי."

עמ' 43 ש' 24 – 25 ושי' 26 – 29 עמ' 36 ש' 37 ועמ' 37 ש' 1 – 3 לפרוטוקול מיום 20.7.15.

עדויות עקיפות התומכות בטענות אלה

91. עדויות אלה תואמות לטענות שהועלו על ידי שרותי הרווחה בקנדה, כפי שפורט לעיל.
92. כמו כן, רחל ליכטנשטיין, מנהלת המרכז לנפגעי כתות, העידה כי ידוע לה על ניתוק מוחלט של חברי הקהילה מכל מקורות המידע ויצירת תלות מוחלטת בראש הקהילה, כאשר לאנשי הקהילה אסור בתכלית האיסור לשוחח ולהתייעץ עם רב אחר. כך גם, אסור ללמוד, לקרוא, לעיין בספר ו/או בדברים של רב אחר (עמ' 36 ש' 6 – 13 לפרוטוקול מיום 15.6.15).
93. א' כ' סיפרה על מצבם של הקטינים בגוואטמלה, כאשר היו כלואים בתוך בניין המגורים – (וכיום במתחם מבודד בג'ונגל) ונאסר עליהם לצאת החוצה ונאסר על זרים להיכנס לתוך הבניין – אפילו לא ידוע כמה ילדים מתגוררים שם, כמה ילדים נולדו בתוך הקהילה ומה מצבם של הקטינים (עמ' 39 ש' 28 – 32 ועמ' 40 ש' 10 – 11 וש' 16 – 19 לפרוטוקול מיום 26.6.16).
94. מר ע' ט' העיד על ניתוק של חברי הקהילה מכל מקורות המידע והמדיה החיצוניים והאיסור עליהם להחזיק בטלוויזיה, מחשב, טלפון מתקדם, רדיו, עיתונים וכו', אך האיסור לא חל על הנהלת הקהילה (עמ' 77 ש' 14 – 20 לפרוטוקול מיום 3.12.15).
95. ע' ט' העיד כי שמע מנ' ה', בנו של ראש הקהילה, אשר עזב או "הועזב" מהקהילה, כי קיים איסור על קריאת ספרים מלבד אלה שכתב אביו, ראש הקהילה (עמ' 74 ש' 18 לפרוטוקול מיום 3.12.15).
96. גם לעניין ההפחדות והאיומים, העידה רחל ליכטנשטיין כי נחשפה לעדויות מחסידים לשעבר, לרבות עדותו של בנו של ראש הקהילה נ' ה', שהתגוררו בקהילה במשך שנים וסיפרו על דרכי ענישה, הפחדות ומניפולציות (עמ' 38 ש' 27 – 31, עמ' 39 ש' 1 – 8 ועמ' 42 ש' 11 – 14 לפרוטוקול מיום 15.6.15).
97. הגב' ג' ט', פסיכולוגית קלינית מומחית בכירה במכון גרין, שבו נערך האבחון להורים במשפחת ב', העידה על השלכות הניתוק של הילדים מהעולם החיצון. לטענתה, הניתוק המוחלט והבלתי מתפשר של הילדים מהעולם החיצון מונע מהם לפתח עצמאות וכלים מתאימים להתמודד עם השוני שקיים בעולם ופוגע בהתפתחותם התקינה והבריאה (עמ' 22 ש' 2 – 15 לפרוטוקול מיום 13.1.15):
- "הסכנה המאוד גדולה שאנחנו ראינו ספציפית לגבי המשפחה הזאת בעצם נובעת מהבידוד מהבידול והבידוד המאוד גדול שהמשפחה הזאת נתונה בה ובעצם הילדים לא מעורים כיוון שלא פגשתי אותם אני גם לא יודעת לענות על השאלה הזאתי אם הם מעורים או לא מעורים אבל ההנחה מתוך ההתרשמות וגם מתוך הנחצות אני חושבת והסירוב הנחרץ מאוד של ההורים שאנחנו ניפגש עם הילדים בעצתם (טעות במקור) הביא אותנו לחשוב שהגדילה או לגדול בבית מאוד מבודד שבכלל לא חשוף מה שקורה בעולם החיצוני ובעצם כל גוף הידע שהילדים גדלים עליו הוא אך ורק גוף הידע שההורים מתירים אותו מעוררת סימני שאלה מאוד גדולים לגבי ההתפתחות אחר כך מה יקרה במידה והם יתקלו, כי באיזה שהוא שלב בחיים שלהם הם יתקלו במשהו שהוא שונה שהוא נבדל שהוא חיצוני ולי לא ברור אם יש להם כלים מספיק בשביל להתמודד עם השאלות האלה ואם ההורים**

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח'
**יאפשרו להם לעשות את התהליך של באמת לשאול את השאלות האלה ממקום סובייקטיבי
 שלהם.**"

סיכום סוגית מניעת חינוך, ניתוק מהעולם החיצון, הפחדות ואיומים

98. הוכח ללא ספק כי מהקטינים בקהילת לב טהור נמנע כל קשר עם העולם החיצון, אין חינוך פורמלי מקובל, דבר הפוגם ללא ספק באפשרותם לבחור את דרכם, בהתאם לקבוע בסעיף 17 לאמנה.

3.ו. נישואי קטינים מגיל 14 ופערי גילאים משמעותיים בין הקטינות לבין בני זוגן

עדויות המבקשים ועדיהם בסוגיה זו

99. אחת הטענות הנוספות החמורות, שעלו במסגרת ההליכים שבפניי ואף בהליכים בקנדה, הייתה כי בקהילה נוהגים נישואי קטינים, החל מגיל 14 לבנות (אשר מתארסות כבר בגיל 12) ומגיל 15 לבנים.

100. אציין כבר עתה, כי עדותה של ש' הייתה קורעת לב במצוקתה וקשייה אך באומץ הראוי לשבח, העידה על נושאים כה פרטיים בפני בית המשפט וכל הצדדים שבאולם.

וכך העידה ש' :

"ובאיזה גיל נהוג להתחתן? מתי את התחתנת?"

ת. בגיל 15

ש. ואת מכירה עוד ילדות שהתחתנו בגיל 15

ת. כן.

ש. ויותר צעירות מזה ?

ת. כן.

ש. את זוכרת שמות ? את יכולה לספר כדי שבית המשפט ידע שאת באמת מדברת על

דברים שקרו?

ת. כן. - חסוי -

ש. גם בנים?

ת. גם בנים."

עמ' 34 ש' 27 – 37 לפרוטוקול מיום 20.7.15.

101. לאחר מכן, העידה ש' כי הפרש הגילאים בינה לבין בעלה הוא של 9 שנים, כי ההפרש אינו חריג בקהילה והיא יודעת על זוג שההפרש גילאים עוד גדול מכך. כמו כן, העידה כי לא ניתנה לה כמעט כל הכנה לקראת נישואיה וכי במידה ולא רצתה להינשא, אמנם הייתה יכולה להביע את עמדתה אך לא היו שומעים לה (עמ' 35 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

102. בתצהירו של א', פורטו דוגמאות נוספות של נישואי קטינים וקטינות והוא אף העיד כי קטינות נישאות בקהילה בגיל 14 (עמ' 35 ש' 30 – 34 לפרוטוקול מיום 19.7.15) וכי ערך מסמך מפורט במחשב, מיד לאחר שיצא מקהילה (עמ' 36 ש' 1 – 23) ובמסמך (סומן נ/), פירט כי בתקופה שבה היה בקהילה, 11 קטינים נישאו (עמ' 36 ש' 24 – 29). במסמך הנ"ל, העד אף ערך רשימה של קטינים, שהינם מאורסים (עמ' 36 ש' 30 – 33 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

עדויות עקיפות התומכות בטענות אלה

103. א' ס' בתצהירו העיד כי אחיו סיפר לו כי נישא בגיל 16.5 ובגיל 18.5, כבר היה אב לשני ילדים.

104. ע' ט' העיד כי אחייניתו, הבנות של אחותו, היו מאורסות בקהילה בעודן בנות 12, 14 אולם בגלל הלחץ שהפעיל והקשרים שביסס עם הרשויות בקנדה, הקהילה נבהלה וחששה כי "ילשין" עליהם לרשויות במידה ויחתנו את הבנות (עמ' 76 ש' 18 – 21 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

105. א' ש', עו"ס ממחלקת הרווחה, העידה כי הרשויות בקנדה הוציאו את הקטינים מהקהילה לאחר ששמעו דיווחים, בין היתר על נישואי קטינים (עמ' 89 ש' 11 – 24 לפרוטוקול מיום 28.7.15).

עדויות בסוגיה זו מטעם המשיבים

106. אין מחלוקת כי ר' ח', ילדה את בתה הבכורה במסגרת הנישואין, עוד טרם הגיעה לגיל 18. עדותו של האב ע' ח' בנושא גיל בנותיו במועד נישואיהן הייתה לא אמינה כלל בעיניי:

"ש. הגדולה שבהן היא

ת. _____.

ש. בת כמה _____ היום?

ת. אני לא יכול להגיד לך במדויק, אפשר לבדוק בתעודת זהות. _____ נולדה ב-

17/9/91.

ש. באיזה שנה היא התחתנה?

ת. אני לא יכול לזכור את כל הדברים האלה."

ובהמשך:

"ש. אני שאלתי לגבי הבנות שהתחתנו כשהיית בקהילת לב טהור.

ת. זאת ר' ח'.

ש. ומתי נולדה ר' ח'?

ת. ר' ח' נולדה ב-96.

ש. ומתי היו הנישואים שלה?

ת. אני לא יכול להגיד. או שאני אומר מדויק או שלא.

ש. לפני כמה שנים?

ת. שנתיים וחצי. אם רוצים דברים מדויקים יש מסמכים."

עמ' 88 לפרוטוקול מיום 21.1.16 שורה 19 ואילך.

107. לאחר מכן, העידה הגב' ח' בסוגיית גילאי בנותיה במועד הנישואין והעידה כך:

"ש. בת כמה הייתה א' ש' ח' כשהתחתנה?

ת. 16.5.

ש. 16 וחודשיים ייתכן?

ת. 16.5 חוזרת. זו האמת.

ש. בעלך אמר 16 וחודשיים

ת. ר' ח' התחתנה בגיל 16 וחודשיים. א' ש' ח' הייתה בת 16.5 לפי החוק הישראלי.

ש. הנישואין שהיו נערכים היו כמובן כדמו"י?

ת. ברור כדמו"י.

ש. מתי נרשמו נישואין אלה באופן רשמי במדינה?

ת. מיד לאחר החתונה, חוקית כולם היו מסודרים ולכולם תעודות נישואין."

עמ' 110 לפרוטוקול מיום 24.2.16.

108. אך חמור מכך בעיניי הינה עדותה של ב' ח' ב' בסוגיה זו:

ש. בת כמה _____ ?

ת. _____ בת 9 וחצי.

ש. ונניח שהיא הייתה בת 12 וחצי 13 ויבוא הרב ויגיד לך היא התחנכה כאן היא בשלה

לנישואין בגיל 13 האם תקבלי את הדין? נניח שאת תגידי תשאלי אותו למה וכמה אבל

הוא אומר ככה החלטתי.

ת. כי זאת דעת תורה,

ש. תקבלי?

ת. כן בהחלט כי זו דעת תורה. כי הוא הולך לפי תורה. אם הוא לא היה הולך לפי תורה לא

הייתי מקבלת בחיים אבל אם אני יודעת ושוב אמרתי אחרי שאני מבררת איתו,

ש. עד כאן.

ת. ואני חיה בקהילה ולא זורקת את הילדה והוא מכיר אותה ויש המלצות של כל כך

הרבה,

מר ב'. בדיוק."

עמ' 62 לפרוטוקול מיום 3.3.15 שורה 6 ואילך.

109. כמו כן, הודתה ב' ח' ב' כי הרב _____, חסיד הקהילה, נישא לקטינה בת 14, כשהיה בן

40 (עמ' 29 ש' 6 – 16 לפרוטוקול מיום 16.6.15). לאחר מכן, כשנשאלה ע"י ביהמ"ש האם אכן

יודעת שהרב _____, גרוש עם שישה ילדים, נישא לקטינה בת 14, התחמקה ואמרה

שאיננה יודעת את גילה במדויק (עמ' 29 ש' 22 – 26 לפרוטוקול מיום 16.6.15).

110. ואולם, ש' ב', לפני שהחלה חקירתו, ביקש להבהיר כי מי שנישאה לרב _____, הייתה בת

17 במועד הנישואין וקיבלה היתר מרבנים להינשא (עמ' 34 ש' 27 – 30 ועמ' 53 ו – 54

לפרוטוקול מיום 16.6.15).

111. גם מר י' ק' (אחיו של א' ק') נחקר לגבי גילה של ר' ח', שהיא אשתו השנייה של אחיו (שעימה

התחתן בתוך קהילת לב טהור), במועד הנישואין – תחילה השיב שאיננו יודע אולם נראתה לו

"בחורה מבוגרת" ולא בת 15 (עמ' 17 ש' 26 – 32 ועמ' 18 ש' 1 – 4 לפרוטוקול מיום 15.6.15).

112. לבסוף ולשאלה (עמ' 22 ש' 3 – 6 לפרוטוקול מיום 15.6.15):

"ייתכן ש _____ ילדה את הבן הראשון שלה שהיא הייתה קטינה?

ת. אני לא יודע זה לא מעניין אותי השאלות האלה זה לא,

ש. לא שאלתי אם זה מעניין אותך אני שואל אותך באופן עובדתי זה נכון או לא נכון?

ת. אין לי מושג. לא יודע. לא בדקתי."

113. העד התחמק מליתן תשובות לשאלות לגבי הגילאים של אחיו, אשתו ר' ח' ובתם התינוקות וכפי שטען עוה"ד חקק בעמ' 21 ש' 14 – 16 לפרוטוקול מיום 15.6.15:
"אנחנו ראינו כאן את העד ששואלים אותו בן כמה אחיך הוא לא יודע בת כמה גיסתך הוא לא יודע בת כמה האחיינית שלך הוא לא יודע הוא לא יודע שום דבר".

114. יחד עם זאת, כאשר נשאל העד לגבי המקרה שבו הוציאו רשויות הרווחה בקנדה את ר' ח' ואת בתה התינוקות מהקהילה למשפחות אומנה, כי שתיהן היו קטינות, הודה העד כי שמע על כך וידע במה מדובר (עמ' 24 ש' 25 – 30 ועמ' 25 ש' 28 – 32 לפרוטוקול מיום 15.6.15).

115. לבסוף, ס' ט' (אימו של א' ק', מחותנת של בני הזוג ח') – הודתה כי יש פער גילאים גדול בין ר' ח' לבין בנה ולטענתה סברה שר' ח', אשתו של בנה, הייתה בת 17, כשהם נישאו בעוד שבנה היה בן 35 לערך (עמ' 66 עד 69 לפרוטוקול מיום 15.6.15).

סיכום סוגית נישואי קטינים

116. **מכל המצוטט לעיל, עולה בבירור כי לא רק שמתקיימים בקהילה נישואי קטינים החל מגיל 14 לבנות וגיל 15 – 16 לבנים, בניגוד לחוק, עם פער גילאים לעיתים של מעל עשרים שנים בין הקטינה לבין בן הזוג שנבחר לה, אלא גם כי ההורים – אשר מצופה מהם שיגנו על הקטינים בכך שימנעו נישואי בוסר של ילדיהם – תומכים בנישואין אלה למרות האיסור בחוק ולמרות ההשפעה הקשה על קטינים, הנישאים בגיל כה צעיר – סיבת האיסור בחוק על נישואי קטינים.**

4.1 הפרדת ילדים מהוריהם כאמצעי ענישה כנגד חברי הקהילה

117. נושא נוסף שעלה בצורה חדה וברורה הינו נושא הפרדת ילדים מהוריהם כצעד ענישה להורים, אשר אינם מציינים לכללי הקהילה.

עדויות ישירות

118. על "דרך חינוך" זו, העידו בעדות ישירה, כמי שראה את הנוהג הזה במו עיניו, א' בתצהירו ושי' בעדותה בביהמ"ש. וכך העידה ש':

"ש. אחרי שהתחתנת והיית בהריון איימו אי פעם לקחת את הילד שלך?

ת. כן.

ש. את יודעת, את זוכרת למה זה היה?

ת. הם אמרו לה (צ.ל. לי - ר.מ.) שבגלל שהיא לא מתנהגת יפה אז זה העונש.

ש. כשאת היית קטנה גם היית אצל משפחות אחרות, את או האחים שלך?

ת. אני הייתי חודשיים לפני החתונה.

ש. ולמה זה היה?

ת. אני לא יודעת את הסיבה האמיתית, אבל לפי מה שהם אמרו לי אז בגלל שאני לא מתנהגת טוב או יפה אז התפקיד שלהם היה להראות לי איך מתנהגים כן.

ש. את גם טיפלת בילדים שהועברו מהבתים שלהם, מהמשפחה שלהם?

ת. כן.

ש. את זוכרת כמה ילדים ולכמה זמן?

ת. אני זוכרת רק ילד אחד, אבל אני לא זוכרת כמה זמן הוא היה.

ש. בלב טהור את יודעת כמה ילדים לא גדלים במשפחה שלהם?

ת. בערך חצי מהילדים. "

ובהמשך:

"ש. ובמיוחד לילדים, את יכולה לספר לנו, מה לא טוב שם לילדים?

ת. זה שהילדים לא אצל ההורים שלהם בבית שלהם, הרבה פעמים מרביצים לילדים,

זהו."

עמ' 36 לפרוטוקול מיום 20.7.15 שורה 37 ואילך.

119. כמו כן העידה ש' כי גם במשפחות ח' וס' קרה הדבר (עמ' 52 ש' 25 – 26 לפרוטוקול מיום 21.7.15):

"שני ילדים קטנים לקחו למשפחות אחרות, והם מאוד צעקו ורצו לחזור חזרה הביתה, אז סחבו אותם, גררו אותם מהבית."

120. ש' הוסיפה כי גם נ', בתו של ראש הקהילה, לא גדלה אצל הוריה וכי בעת קבלת ההחלטה להוציא את הילדים ולהעביר אותם למשפחה אחרת, לא התחשבו ברצון של ההורים או של הילדים (עמ' 41 ש' 32 – 35 לפרוטוקול מיום 20.7.15 ועמ' 52 ש' 28 – 30 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

121. א' העיד כי שליש מהילדים – החל מגיל חצי שנה ועד גיל 15, נלקחו מהוריהם ושמו אותם במשפחה אחרת ואפילו בבית שלו ושל אשתו, נהגו לשים ילדים ממשפחה אחרת. בנוסף, במסגרת אותו מסמך (סומן נ/1) שהכין א' ברגע שיצא מהקהילה, הוא מצייין שמות של 45 ילדים שהוצאו מבתיהם והועברו להתגורר במשפחות אחרות (עמ' 19 ש' 10 – 37, עמ' 20 ש' 1 – 4, עמ' 36 ש' 26 – 27 ועמ' 37 ש' 1 – 3 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

122. א' סיפר כי הענישו את נ' ה', בנו של ראש הקהילה, ואסרו עליו לראות את ילדיו למשך תקופה מאחר ולקח את אחד מילדיו, שהתגורר בבית אחותה של אשתו של א', לבית המדרש, מבלי שקיבל אישור לעשות כן ורצו ללמד אותו "שהוא לא בעל בית על הילדים שלו" (עמ' 20 ש' 16 – 21 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

123. א' סיפר עוד כי ילדיו של נ' ה', שנלקחו ממנו, אף התגוררו בביתו לזמן קצר (עמ' 20 ש' 6 – 14 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

עדות עקיפות התומכות בטענות אלה

124. א' ס' העיד כי אחותו סיפרה לו כך:

"שבגלל שהיא ניסתה ליצור קשרים עם אנשים בארץ עם חברות שלה אז שמו אותה בבתיים

של אנשים אחרים אמרו לה להיות שם תקופות בבתיים של אחרים"

עמ' 72 ש' 13 – 15 לפרוטוקול מיום 6.5.15.

125. א' כי העידה על מה ששמעה מנ' ה', בנו של ראש הקהילה, לפיו העבירו את בנו, שהיה בן 3 או 4 למשפחה אחרת ואף אסרו עליו לדבר עם בנו מאחר והשמיע לו מוזיקה חסידיית (מעשה שהוא בניגוד לכללי הקהילה) – עמ' 66 ש' 9 – 12 לפרוטוקול מיום 28.7.15.

126. ע' ט' העיד כי לדעתו בין השנים 2009 ל - 2011, ילדיה של אחותו לא התגוררו עימה וכאשר הגיע לבקר את אחותו בשנת 2011, ולצורך הביקור בלבד, החזירו לאחותו את ילדיה.

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח'

127. מיד לאחר שעי' ט' עזב את הקהילה והסתיים ביקורו, אחד ממנהיגי הקהילה, _____, מגובה בחייליו, דפק בדלת הבית של אחותו ואמר לה שהם באו לקחת את האוכל ולהחזיר את ילדיה לבתים שהם התגוררו בהם. כאשר אחותו התנגדה לתת את ילדיה, ניסו לקחת את ילדיה בכוח למשפחות אחרות (עמ' 73 ש' 20 – 28 ועמ' 77 ש' 8 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

128. עי' ט' הוסיף וסיפר על עדות ששמע מפיה של בחורה בשם נ' ר', אשר השתייכה לקהילת לב טהור ולנוכח סירובה של הקהילה לאפשר את חזרתה של נ' ר', שהייתה אז בת 14 או 15, לחיק הוריה, נאלצה משפחתה, לדברי עי' ט', לשכור 6 בריונים מאמריקה, שיעזרו להם להוציא את נ' ר' בכוח מהקהילה (עמ' 74 ש' 28 – 31 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

129. לפי דבריה של נ' ר', סיפר עי' ט', כאשר ההורים מתנגדים ללקיחת ילדיהם, נכנסים לבית 9 גברים של הקהילה ומוציאים את הילדים בכוח מביתם ומעבירים אותם למשפחות, שהם אמורים להיות אצלם (עמ' 75 ש' 1 – 7 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

130. גם א' כ' בעדותה בפני ביהמ"ש, לאחר ששבה מגוואטמלה, סיפרה כי קיבלה דיווחים ושמעה עדויות נוספות לפיהם מי שמסרב לפעול בציות מוחלט אחר הוראות ראש הקהילה, ילדיו מופקעים מחזקתו ומועברים לגדול בבית אחר, של אחד ממנהלי הקהילה (עמ' 39 ש' 12 – 14 לפרוטוקול מיום 26.6.16).

131. רחל ליכטנשטיין העידה כך (עמ' 42 ש' 22 – 23 לפרוטוקול מיום 15.6.15):

"בקהילת לב טהור אין ביהמ"ש וראש הקהילה הוא זה שמחליט היכן יהיו הילדים ומי יגדל אותם"

וכן בעמ' 59 ש' 31 – 32 לפרוטוקול מיום 15.6.15:

".. אגב ילדים שלא גדלים אצל ההורים שלהם אלא גדלים אצל הורים אחרים זה התעללות קשה מאוד."

עדויות המשיבים והעדים מטעמם

132. ש' ב' נשאל לגבי כך, סירב להודות שהדבר אכן נעשה בקהילה אך אמר שהוא אינו רואה בכך בעיה (עמ' 47 ש' 31 – 33 לפרוטוקול מיום 15.6.15).

133. עי' ח' הכחיש שילדיו אי פעם הוצאו מביתם לחינוך בבתים אחרים (עמ' 94 ש' 26 – 32 ועמ' 95 ש' 1 לפרוטוקול מיום 21.1.16) וגם אשתו א' ח' טענה כי ילדיה מעולם לא התגוררו בבתים אחרים (עמ' 27 ש' 2 – 5 לפרוטוקול מיום 26.6.16).

134. י' ק' נשאל על כך ארוכות אולם השיב שאיננו יודע (עמ' 22 ש' 7 – 31 לפרוטוקול מיום 15.6.15) ואילו אימו ס' ט' הכחישה את הטענה שמוציאים ילדים מהוריהם הביולוגיים ומעבירים אותם למשפחה אחרת (עמ' 74 ש' 30 – 32 ועמ' 75 ש' 1 – 3 לפרוטוקול מיום 15.6.15).

סיכום סוגית העברת ילדים מהוריהם למשפחות אחרות

135. ניתן לקבוע כי שיטת ענישה זו – של הוצאת ילדים מהוריהם ומבתיים והעברתם למשפחות אחרות - נוהגת בקהילת לב טהור, עם כל המשמעויות הקשות מאד לנפשם ובריאותם הנפשית של ילדי הקהילה.

5.1. שיקול הדעת הלקוי של ההורים חברי הקהילה

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... ני.ע.ח. ואח', ש.ב.ואח'
 136. נושא נוסף שעלה בדיונים בפניי הוא שאלת שיקול הדעת הלקוי של ההורים, השייכים לקהילת לב טהור. לכאורה ניתן לטעון כי בדרך זו הולכים חברי הקהילה, שהינה קהילה חרדית קיצונית, אחרי האמור בפרקי אבות: "עשה לך רב, וקנה לך חבר, והוי דן את כל האדם לכף זכות" (משנה, מסכת אבות, פרק א', משנה ו').

137. ואולם כפי שיפורט להלן, מתעוררת השאלה האם בדווקנות של ההורים בקהילת לב טהור ללכת אחרי פסיקותיו של ראש הקהילה, לא מעלו הם בתפקידם לדאוג לעתיד ילדיהם, זכויותיהם ורווחתם וכפי שניסחה זאת העו"ס א' ש' (עמ' 91 ש' 9 – 14 לפרוטוקול מיום 28.7.15):

"... לא יכול להיות מצב שהורים שולחים את הילדים שלהם בעיניים פתוחות ועם יכולת החלטה בהירה ושכלתנית למקום שכל כך פוגעים בהם שמחתנים אותם בגיל 14 שהם לא מקבלים לשיטתנו לשיטת מדינת ישראל ושירותי הרווחה במדינת ישראל את מינימום קיום הרווחה המתאים ל איכול (טעות במקור – ר.מ.). להיות שבן אדם בעיניים פקוחות לוקח את הילדים שלו לתופת הזאתי ואומר זה מבחירה ולא באופן כפוי..."

הסכמה לנישואי בוסר

138. הנושא עלה בשאלת נישואי הבוסר, כאשר ב' ח' ב' העידה בפניי כי היה ומנהיג הקהילה ייקבע כי אחת מבנותיה צריכה להינשא בגיל 12.5 – 13, הרי שתקבל את עמדתו ופסיקתו "כי זו דעת תורה" (ראה סעיף 153 לעיל). ב' ח' ב' בעדותה לא ייחסה כל רלוונטיות לאיסורים הקבועים בחוק לגבי גיל מינימלי לנישואין היה וראש הקהילה יכריע אחרת.

גירוש ונטישה של קטין שאינו רצוי בקהילה

139. מקרה נוסף של שיקול דעת לקוי, ניתן למצוא בעדותו של א' ס'. א' ס' העיד כי לאחר תקופה קצרה שבה שהה עם אמו בקהילה, הובהר לו כי אינו רצוי והוא נשלח לבדו חזרה לארץ, ללא אמצעי מחייה, ללא מבוגר האחראי עליו וללא מקום מגורים, והוא רק כבן 14.5.

140. אמו של א' ס', בתצהיר שצורף על ידי ה"ה ח', התייחסה לסוגיה זו בסעיף 11 לתצהירה: "בניגוד לנטען, א' ס' עזב מרצונו, אף אחד לא ביקש ו/או אמר ו/או הכריח אותו לעזוב"

141. א' ס' העיד לגבי הגעתו לארץ, לאחר שלא נקלט בקהילה, והוא כאמור כבן 14.5 כך: "ש. ... בסעיף 27 לתצהיר שהגשת אתה כותב שהגעתי לארץ לאחר הטיסה חיכה לי מישהו שמטעם שאסף אותי לבית מלון מי זה מטעם מטעם מי?"

ת: מטעם לב טהור.

ש: הם חיכו לך בישראל?

ת: חיכה לי מישהו משלהם כן.

ש: אני מודה שלא הבנתי מה זאת אומרת? אתה יורד מהמטוס ומחכה לך מישהו?

ת: כן. אמרו לי יחכה לך מישהו לא כל כך קשה לזהות מישהו,

(מדברים יחד)

ת: לא כל כך קשה לזהות מישהו ב-4 לפנות בוקר שנראה בדיוק כמוהן לא כל כך קשה קראתי אותו מחכה אסף אותי באוטו זרק אותי באיזה בית מלון שילמתי עליו מכיסי וזהו אמרו לי למחרת לך לאיזה ישיבה בבני ברק זה היה הם היו באותה תקופה בחופש אמרו לי יש לך פה מיטה של מישהו שלא נמצא פה כרגע הייתי שם כמה ימים בערך שבוע ואז אמרו לי טוב הם חוזרים מהחופשה אז אתה צריך לעוף מפה.

ש: אם הגרסה שלך נכונה אז למה אתה בעצם עושה את כל מה שאומרים לך אם אתה לא רוצה?

ת: מה אני עושה? כי לא היה לי אופציה אחרת זוכרים יל בן 14 וחצי ככה לבד בארץ איזה אופציה הייתה לי תגייד לחי חוץ מלהקשיב למצוא מקום לגור בו?"

עמ' 35 ש' 17 – 32 ועמ' 36 ש' 1 – 4 לפרוטוקול מיום 6.5.15.

142. לאחר מכן, העיד א' ס' מדם ליבו, את הדברים הבאים:

"ת. אני אסביר את זה, תראה אני הייתה לי אימא במשך 14 שנה, אימא טובה אימא עוזרת אימא שתמכה בי לאורך כל הדרך במיוחד כשהיה לי אבא מאוד קשה. כשאתה רואה שאימא כותבת כזה דבר זה רק מוכיח פה לכולנו שבעצם הכת שינתה לה את החיים לחלוטין כשאימא כותבת כזה דבר נגד הבן שלה,

ש: מה זה כזה דבר?"

עמ' 49 ש' 1 – 5 לפרוטוקול מיום 6.5.15.

ובהמשך:

"ת: אוקי, מדובר על אימא שהייתה מגנה עליי מפני המכות של אבא שלי,

ש: כן.

ת: היא הגנה עליי בגוף שלה שאימא עכשיו כותבת משתמשת במילה שוט ואלומות בכזה אופן רק אומר עד כמה שינו לה את צורת המחשבה שלה לגבי הבן שלה ואני עוד הבן הבכור שלה ככה שזה ממש ממש מוכיח את זה שהכת שינתה לה את המוח לחלוטין נראה לך הגיוני שמדברים ככה לילד? לי זה לא נראה הגיוני מבין כל שאר האנשים שדיברתי איתם על הדבר הזה, זה לא הגיוני בשום מצב שאימא מדברת ומשתמשת במילה שוט."

עמ' 49 ש' 23 – 30 לפרוטוקול מיום 6.5.15 שורה 28 ואילך.

התנהלות ההורים במשפחת ב'

143. דוגמה נוספת וחד משמעית לשיקול דעת לקוי של ההורים חברי הקהילה, ניתן כמובן לראות בשליחת שתי הבנות הקטינות למשפחת ב', לבדן, לקהילה – מהלך שנמנע על ידי התערבותה של סבתן של הקטינות כמפורט לעיל, וכן ניסיון של מש' ב' לעבור את הגבול לירדן רגלית כדי להצטרף לקהילה, וזאת בניגוד להסכמה שניתנה על ידם להותרת צווי עיכוב היציאה מן הארץ כנגד בני המשפחה הקטינים על כנם.

144. לא ניתן לראות במהלך זה "אפיזודה מיותרת" כלשון מר' ש' ב' אלא מהלך המסכן את שלומם הפיזי של כל בני המשפחה באופן חמור ובעיקר את ילדי המשפחה.

145. לבסוף, אין ספק כי בריחתם לחו"ל של כל בני המשפחה, בניגוד לצווי בית המשפט במהלך חודש 9/2015, הינה הוכחה נוספת לשיקול דעת לקוי של ההורים בכמיהתם להצטרף לקהילה, מבלי להמתין להכרעת בית המשפט.

אי חזרתם של משפחת ח'

146. דוגמה נוספת ואחרונה בסדר הכרונולוגי הינה התנהלות ה"ה ע' וא' ח'. ההורים למשפחת ח' חתמו על הסכם, שאושר על ידי בית המשפט, לפיו יסעו לחו"ל לבקר בקהילה את ילדיהם הבגירים שמתגוררים בה וישבו עם ילדיהם הקטינים לארץ, לפני תחילת שנת הלימודים.

147. ההורים נתנו כבטוחה את הנכס הרשום על שם, וזאת לאחר שהובהר להם כי הימנעות מלשוב לארץ, תגרור לא רק את חילוט הנכס לטובת אוצר המדינה אלא גם סנקציות הכוללות מניעת קבלת שירותים קונסולריים ישראלים, דבר הפוגע באופן חמור בזכויותיהם של הקטינים במקום הימצאם.

148. לכך אוסיף כי התנהלות ההורים גרמה לנזק נוסף לנפשם של הקטינים. כידוע, לבקשת ב"כ היועמ"ש, נשמע קולם של הקטינים ביחידת הסיוע. אמנם הדברים שנאמרו במסגרת זו חסויים אך אציין רק כי לקטינים היה ברור מעל לכל ספק מהי ההתחייבות שלקחו על עצמם הוריהם כלפי בית המשפט, דהיינו השבתם לארץ בתום הביקור, על מנת שיוכלו לחזור למסגרת הלימודים, בה שהו במשך השנה.

149. הקטינים דיווחו כי ידוע להם כי מדובר בביקור בלבד אצל קרובי משפחתם וכי הם אף שמחים לקראת הביקור, בהיותו ביקור בלבד וכך מסרו לבית המשפט.

150. משבחרו ההורים שלא לעמוד בהתחייבותם, הרי שעולות שתי אופציות בעניין הבנתם של הקטינים את המציאות שבה הם חיים: או שלימדו אותם כי ניתן שלא להגיד את האמת לבית המשפט, או שבניגוד גמור לציפיותיהם לשוב לשנת הלימודים הקרובה, החליטו הוריהם שלא לשוב – כל זאת תוך הפרה בוטה של ההתחייבות שנטלו על עצמם כלפי בית המשפט.

151. פעולה זו, וכך גם פעולתם של משפחת ב', כפי שצוין לעיל – מחזקת באופן חד משמעי את טענות המבקשים לגבי "ליקוי מאורות חמור" בשיקול דעתם של חברי הקהילה או אלה המבקשים להצטרף לשורתיה.

נדידת הקהילה ממקום למקום

152. נושא נוסף אשר נידון בפניי ומשליך באופן קרדינלי על טובתם של ילדי קהילת לב טהור הינו שאלת מקום המגורים של הקהילה.

153. כפי שהעיד א' בפניי ואף התריע בפני בתי המשפט בקנדה, אין ספק כי בכל מעבר של הקהילה, ניתן לראות הסתגרות נוספת של אנשיה. כך לדוגמה, העיד א', כי אשתו ש' למדה בבית ספר של זרם סטמאר, בזמן בו שהו אנשי הקהילה במונסי (לפני שנסעו כולם לסנט אגט במחוז קוויבק) ואז גם הייתה "מסתובבת יותר" (ראה עדותו בעמ' 19 לפרוטוקול מיום 21.7.15 מול שורה 16) ורק לאחר שעברו לסנט אגט במחוז קוויבק – הקימו "בתי ספר פנימיים" ומאותו מועד ואילך, ש' יצאה ממתחם הקהילה רק לצורך טיפולים רפואיים.

154. אנשי הקהילה עברו במשך כשלוש שנים, מספר רב של פעמים: מקוויבק לאונטריו באישון לילה, כאשר בדיווח של הרשויות בקוויבק צוין כי ביקור בבתיהם של חברי הקהילה לאחר עזיבתם הפתאומית הותיר רושם של בריחה כפליטים, המשאירים בביתם את כל מה שאינם יכולים לקחת, מאונטריו לגוואטמלה, לאחר שהובהר להם כי ההליכים בקנדה לא הסתיימו עם מעברם ממחוז למחוז, ומאז מחצית שנת 2014, במדינת גוואטמלה עצמה, כאשר לפי חלק מהעדויות, חברי הקהילה עברו שלוש פעמים נוספות.

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח' 155. מבלי לקבוע את סיבת הבריחה והמעברים, די בכך שאקבע כי למעברים התכופים והמרובים הללו השלכות קשות על רווחתם של ילדי הקהילה, כפי שנטען בצדק ע"י ב"כ המבקשות.

טענות לעניין הלבוש והמזון

מזון

156. נשמעו עדויות לגבי כללי הכשרות המחמירים שנהוגים בקהילה, אך בסוגיה זו לא הובאו די ראיות כדי לקבוע כי נגרם נזק לקטינים שחיים בקהילה, המצדיק התערבות של המדינה. כפי שבית המשפט אינו מתערב בהשקפותיהם של הורים לגבי המזונות שבריא לילדיהם לאכול בשל השקפות לעניין טבעונות, צמחונות וכד', כך גם, אין בטענות אלה הצדקה להתערבות המדינה בקהילה.

ביגוד

157. גם לגבי עניין זה, ניתן לטעון שיש לשמר את האוטונומיה של הקהילה. בית המשפט אינו מתערב בלבוש של קהילות שונות ודתות שונות עד לאותו גבול בו יש בכך כדי לפגוע בבריאותם של הקטינים שבקהילה. לא הובאו בפניי ראיות על פגיעה בבריאותם של חברי הקהילה, גם אם אלו היו בפני הרשויות בקנדה.

טענות לעניין היעדר טיפול רפואי לילדי הקהילה

158. גם סוגיה זו עלתה בעיקר בהליכים בקנדה, אך לא הובאו בפניי עדויות ישירות לגביה.

סיכום סוגית שיקול הדעת הלקוי של ההורים חברי הקהילה

159. הוכח בפניי כי עם הצטרפותם של ההורים לקהילת לב טהור, או רצונם של ההורים להצטרף לקהילה עוד לפני הצטרפותם בפועל, מסכימים ההורים למלוא תכתיביה של הקהילה, בניגוד גמור לטובת ילדיהם, ונוקטים בפעולות שונות, הפוגעות פגיעה קשה בטובתם של הקטינים.

6.1 מצבם של הקטינים שיצאו מהקהילה

160. הובאו בפניי עדויות קשות לגבי מצבם של קטינים שיצאו מקהילת לב טהור.
161. א' ס' העיד כי מצבה של אחותו, שסולקה מהקהילה וננטשה ע"י אימה בגיל 12.5, לא טוב, סובלת מחרדות ומסיוטים ונעזרת בכדורים להרגעה (עמ' 72 ש' 10 – 12 לפרוטוקול מיום 6.5.15).
162. ד' ח', אחיו של ע', העיד שכשאחיניו, שהיו בני 11 ו-12, הגיעו לארץ, לאחר ששהו בקהילת לב טהור, הרטיבו בלילה (עמ' 7 ש' 10 – 21 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
163. ש' העידה כי נ', בתו של ראש הקהילה, לא גדלה אצל הוריה וסבלה מבעיות נפשיות, הוציאו אותה מהקהילה, הייתה מאושפזת בביה"ח מספר פעמים בעקבות התמוטטות עצבים. כמו כן, לטענתה מכירה נשים נוספות בקהילה, שסבלו מהתמוטטות עצבים היות והחיים בקהילה הינם קשים ולמודי סבל (עמ' 41 ש' 32 – 35 ועמ' 42 ש' 1 – 12 לפרוטוקול מיום 20.7.15).
164. ש' ציינה כי הסיבה בגינה הגיעה להעיד בביהמ"ש הייתה מאחר ו -
"אני לא רוצה שאנשים נוספים יגיעו ויסבלו את מה שלי היה שם"
עמ' 40 ש' 32 לפרוטוקול מיום 20.7.15.
165. א' כ' העידה כי מרבית מחסידי הקהילה שעזבו/ברחו מהקהילה (למעט אחת, שמשפחתה הוציאה אותה מהקהילה בכפייה) מטופלים פסיכיאטרית (עמ' 62 ש' 36 – 37 ועמ' 63 ש' 1 – 2 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
166. א' כ' ציינה אף היא את נ', בתו של ראש הקהילה, שקיבלה טיפול פסיכיאטרי ואיננה מסוגלת לשמוע את צמד המילים "לב טהור" מרוב שהיא מצויה בטראומה ממה שעבר עליה עת חיה בקהילה (עמ' 62 ש' 14 – 19 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
167. א' ש', עו"ס ממחלקת הרווחה ב_____, טענה כי קיים קושי להתמודד עם הפוסט טראומה הרגשית שחוו הילדים הקטינים במשפחת ח' במהלך שהותם בקהילה (עמ' 71 ש' 31 – 37 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
168. כאשר נחקרה העו"ס על תעודות ההצטיינות שקיבלו הילדים למשפחת ח' בלימודיהם (עמ' 72 ש' 1 – 10), טענה כי גם בכת של גואל רצון הילדים הצטיינו בלימודים ואין בכך כדי להעיד על המצוקה הרגשית של ילדים שחיים בכתות (עמ' 72 ש' 11 – 14).
169. לעיתים דווקא, ציינה העו"ס, העובדה כי הילדים מצטיינים בלימודיהם, מעידה על כך שהילדים "מכאניים" ורובוטים בהתנהגותם וזאת בכדי לרצות את ראש הקהילה. הצטיינות לימודית איננה פרמטר שמעיד על מצבם הרגשי האמיתי של ילדים, ששייכים לקהילה (עמ' 76 ש' 25 – 37 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
170. ע' ט' ביקש שלא לפרט בעניין זה לגבי אחותו ובני משפחתה. ע' ט' העיד שסבר תחילה כי הקושי הגדול יהיה להוציא אותם מהקהילה אבל העזרה שהם זקוקים לה כיום, בחייהם החדשים, הרבה יותר מורכבת ומסובכת. ע' ט' הוסיף כי נמצא בקשר עם בנותיה הגדולות של אחותו, שנמצאות בסמינר בארה"ב והן מודות לו על חייהן החדשים בזכותו (עמ' 81 ש' 22 – 27 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח' 171. ע' ט' אף ציין כי בהתחלה, כאשר אחייניו שמעו את שמו, הם נבהלו כי הקהילה הרעילה אותם נגדו, אבל לאט לאט הבינו שהוא "לא המפלצת שלב טהור עשו אותי" (עמ' 85 ש' 7 – 22 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

172. לגבי בעיות פסיכיאטריות קשות שמהם סובלים ילדי הקהילה – העיד ע' ט' כי נ', הבת של ראש הקהילה, שעברה שנים מאוד קשות בקהילה ואף נכלאה במרתף של אחד מבתי הקהילה, הועברה לביה"ח פסיכיאטרי, שבו סיפרה לרופאים כי התעללו בה ונגעו בה. מאחר והמשטרה רצתה לעשות שימוש בעדותה כנגד הקהילה פנה ראש הקהילה וביקש מגיסתו, אחות אשתו, שתשמש אפוטרופוסית לבתו באמריקה. גם שם, טען ע' ט', התנהגה הקטינה באופן מוזר, היא הועברה לביה"ח פסיכיאטרי וכיום נמצאת אצל בחור חסידי בשם _____, שהתמנה עליה כאפוטרופוס ולאחר מכן ביקש לאמץ אותה (עמ' 83 ש' 1 – 11 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

סיכום סוגית מצבם של הקטינים שיוצאים מהקהילה

173. הוכח בפניי כי בשל ההתנהלות בקהילת לב טהור כלפי ילדי הקהילה, גם אלה היוצאים מהקהילה, ממשיכים וסובלים ונדרשים במשך תקופות ארוכות לתהליך ריפוי ועזרה לרבות טיפול פסיכיאטרי, וכל זאת בשל שהייתם בקהילה.

סיכום כולל

174. **לאחר שהוכח כי קיימת ענישה גופנית חמורה, נישואי קטינים, הוצאת ילדים מחזקת הוריהם והעברתם למשפחות אחרות, נתק מהעולם החיצון, איומים והפחדות, ושהורים בקהילה אינם מפעילים את שיקול דעתם ההורי על מנת להגן על ילדיהם, כאן המקום לחזור ולקבוע, כפי שנקבע בתחילת פסק הדין, כי לפי העדויות שהיו בפניי, ישנה הצדקה מלאה להתערבות המדינה באוטונומיה המשפחתית של כל משפחה שבכוונתה להצטרף לקהילת לב טהור ולמנוע את נסיעתם של ילדי המשפחה באמצעות צו נזקקות, המוציא את ילדיהם ממשמורתם לאלתר, לאחר שאמצעים אחרים שננקטו בעבר לא מנעו את בריחת המשפחות אל חיק קהילה זו, שהינה כת פוגענית.**

ז. **המסגרת הנורמטיבית לעניין הטענה בדבר היותה של קהילת לב טהור "כת**

פוגענית"

175. כפי שפורט בפרק המבוא, נקבעו 11 קריטריונים בדו"ח "צוות משרד הרווחה והשירותים החברתיים לבחינת תופעת הכתות בישראל", המבססים את הקביעה כי מדובר בכת פוגענית

א. מנהיגות – הכת מרוכזת סביב אדם כריזמטי, בעל כושר מנהיגות יוצא דופן. המנהיג מטיל טאבו וסנקציות על התנהלות החברים ומכתיב אורח חיים מפורט לחברי הכת.

- ב. סודיות - מצטרפים לכת עוברים טקס חניכה, שבו הם מתחייבים לנאמנות ולשמירה על סודיות.
- ג. התנתקות - עידוד עד כפיה של ניתוק הקשרים החברתיים הישנים, תוך הסתגרות והתבדלות מפני העולם החיצוני.
- ד. אדיקות - דרישה לאדיקות פולחנית עזה, ללא שאילת שאלות או הטלת ספק.
- ה. ציות - דרישת ציות וכפיפות מוחלטת למנהיג הכת והטלת סנקציות, כאשר אלה אינן ממולאות כנדרש.
- ו. מיסיונריות - פעילות לשם גיוס חברים נוספים.
- ז. גיוס כספים - עיסוק של חברי הכת בגיוס משאבים כלכליים ואחרים עבור הכת ומנהיגיה.
- ח. ויתור על רכוש – דרישה להקדשת הרכוש הפרטי לכת או למנהיגיה.
- ט. סולידאריות בין חברי הכת - עידוד הדדי בין חברי הכת, המתאפיין בגילויים חריגים של אמפתיה. יצירת קרבה גדולה בין החברים והקדשת מרבית זמנם לפעילות בתוך הקבוצה או למען תועלתה.
- י. דוקטרינה - אידאולוגיה העומדת בבסיס פעילות הכת, מסבירה ומפרשת את העולם בצורה חדשה, תוך שימוש בשיטות שינוי תודעה (מדיטציה וכיוצ"ב), המשמרות את הנאמנות לכת ולמנהיג.
- יא. טקסיות - הקפדה על קיום טקסים כחלק מתהליך אינדוקטרינציה שעוברים חברי הכת.

1.1. הצעת החוק בנושא

176. ביום 20.7.15, הונחה על שולחן הכנסת, הצעת חוק פרטית לטיפול בכתות פוגעניות. בסעיף ההגדרות של הצעת החוק נקבע כך:
- "כת פוגענית: חבר בני אדם, מאוגד או בלתי מאוגד, המתלכדים סביב אדם או רעיון, באופן שמתקיים ניצול יחסי תלות, מרות או מצוקה נפשית של אחד או יותר מהחברים על ידי שימוש בשיטות של שליטה בתהליכי החשיבה ובדפוסי ההתנהגות, ופועל בתבנית מאורגנת, שיטתית ומתמשכת תוך עבירת עבירות שלפי דיני ישראל הן מסוג פשע או עבירות מין או אלימות חמורה כאמור [בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א – 2001](#)."
177. הצעת החוק דנה בענישת ראש כת פוגענית, בחילוט רכושו של ראש הכת והקמת מאגר מידע בענייני כתות פוגעניות. לבסוף, הוצע כי יבוצע תיקון [בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב – 1962](#), כך שתתווסף עילה למינוי אפוטרופוס: "לאדם הנמצא תחת השפעה של כת פוגענית כאמור בחוק לטיפול בכתות פוגעניות..."
178. בדברי ההסבר להצעת החוק, ישנה הפניה למסקנות וועדה בין משרדית, בראשותה של חברת הכנסת גלזר-תעסה, שהוקדמה לבדיקת תופעת הכתות בישראל. הובהר בדברי ההסבר כי נמצא שקיימות בישראל כתות פוגעניות והמלצות הוועדה היו בתחום איסוף מידע, ריכוז והפצת מידע, עזרה לאוכלוסיות הנפגעות, חינוך וחקיקה.
179. בוועדה נוספת, אשר הוקמה בשנת 2011 על ידי שר הרווחה (דאז) ח"כ יצחק הרצוג, הגיעה הוועדה למסקנות דומות בדבר הצורך בהקמת מאגר מידע, הקמת יחידה לטיפול בנפגעי כתות ומשפחותיהם וחקיקת חוק כנגד פעילות הכתות.

2.ז. ניתוח משפטי של הצעת החוק

180. בחודש 4/16, הוגש לוועדת חוקה חוק ומשפט, ניתוח משפטי לעניין הצעת החוק הנ"ל. בניתוח זה נקבע כי ההגדרות בהצעת החוק וכן ההוראות המוצעות, מציבות בעיות משפטיות בכך שהן מפרות התחייבויות בתחום זכויות האדם, שניתנו על ידי מדינת ישראל, תוך הפרת זכויותיהם של חברי קהילות דתיות מכל הזרמים.

181. לפי הניתוח המשפטי שהוגש, אין צורך בחקיקת חוק מיוחד אלא יש לעשות שימוש בחוקים הקיימים וזאת אף הייתה מסקנת וועדת גלזר-תעסה, בניגוד להמלצות הוועדה משנת 2011, אשר המליצה על חקיקה ספציפית לעניין כתות פוגעניות.

182. במסגרת הסקירה המשפטית, מובאים בחוות הדעת המשפטית פסקי דין, שניתנו על ידי בתי המשפט, בהם הורשעו ראשי כתות על פי החוקים הקיימים כגון גואל רצון, אשר הורשע בת"פ (ת"א) 23751-02-10 במספר רב של עבירות מין בתוך המשפחה ונידון לשלושים שנות מאסר.

183. כמו כן, הפנתה חוות הדעת לפסק הדין בעניינם של חסידיו של אליאור חן, כאשר במסגרת [ע"פ 9612/10 קוגמן נ. מדינת ישראל](#) (פורסם בנבו, 27.4.14), קבע בית המשפט העליון כי הטענה של הרחבת אי-כשירות נפשית כך שתכלול "קורבנות כת", תמנע את החלתו של המשפט הפלילי ותפגע ביעילותו לשם מניעת פשע.

184. יש בחוות הדעת המשפטית התייחסות להגדרת "כת פוגענית", כאשר נקבע כי עיקר הקושי הינו בהגדרה של "יחסי תלות או מרות", וכן בקביעה של "שיטות של שליטה בתהליכי חשיבה", שכן נטען כי ניתן להחיל הגדרה זו על כל דת, ובעיקר לגבי דתות בהן יש מנהיגים הנחשבים כתובעניים ומגבילים.

3.ז. המצב המשפטי בחו"ל

185. בחוות הדעת המשפטית, נעשה ניתוח של עמדת בתי המשפט האמריקאים, אשר דחו את התיאוריה שהציעה הפסיכולוגית מרגרט זינגר, שעליה הסתמכו חברי הוועדות בשנת 1987 ובשנת 2011, כאשר בית המשפט הפדרלי המחוזי של קליפורניה קבע כי תאוריות אלה לא הוכחו דיין על מנת שתהיינה קבילות בבתי המשפט (ראה U.S v. Fishman מיום 13.4.90, CR-88-0616DLJ). ישנה גם הפניה לפסיקת בית המשפט האירופי לזכויות אדם מיום 10.6.10, במסגרת פרשת "עדי יהוה", לפיה אין הגדרה מקובלת ומדעית של "שליטה בחשיבה".

186. לבסוף, ישנה התייחסות לחוק הצרפתי (והוראותיו אומצו גם ע"י בלגיה), אשר קבעו מושג דומה של "שליטה פסיכולוגית" בשנת 2001 בחוק הידוע כחוק "אבוט – פיקארד". האסיפה הפרלמנטרית של מועצת אירופה, הזמינה את צרפת לשקול שוב את החקיקה. אמנם החוק עדיין עומד בתוקפו אך מיושם לעיתים רחוקות. ביום השנה העשירי לחוק הנ"ל, בשנת 2011, נציגים ממשלתיים הצהירו כי מאז שחוקק החוק, נעשה בו שימוש 35 פעמים בלבד, כאשר רק ב – 4 - 5 פעמים, ההחלטות היו כרוכות בכתות.

4.ז. המסקנה של חוות הדעת המשפטית

187. החשש בהגדרה המוצעת ל"כת פוגענית" הינו בפגיעה בחופש דת, אליו התחייבה מדינת ישראל ופגיעה בעצמאות השיפוטית היה וממרכז המידע שיוקם לגבי כתות, יועבר מידע לידי השופט היושב בדין.

- תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... ני.ע.ח. ואח', ש.ב ואח'
188. לבסוף, לגבי שלילת כשרותם המשפטית של חברי כתות באופן גורף, נטען כי מדובר בפגיעה באוטונומיה דתית של מאמינים ושלילת אחריותם למעשיהם.
189. המסקנה מחוות הדעת הינה כי טיטת החוק אינה עומדת באמות מידה משפטיות בסיסיות, לפי דיני זכויות האדם בישראל ובעולם, ועל כן מוצע לוועדה לדחות את הצעת החוק.
190. הארכת בתיאור המצב המשפטי בארץ ובעולם בשל חדשנותה של השאלה העומדת לפתחו של בית משפט זה, ואולם אקבע כבר עתה, כי די בחוקים הקיימים ובעבירות הכלולות בספר החוקים, על מנת להגיע למסקנה לגבי התנהלותה של קהילת לב טהור.

ח. בחינת המאפיינים הסוציולוגיים שנקבעו בדו"ח

191. למרות המפורט לעיל, וללא קשר לסוגיות החקיקתיות השונות, אפרט את העובדות שהוכחו בפניי בנוגע להתנהלות הקהילה, המשליכות על אופייה, תוך בחינה של האפיונים, שנקבעו בדו"ח והוזכרו בפס"ד שפיגל לעיל.

תקציר פס"ד שפיגל

192. בפסק דין זה, הוגשה תביעה להשבת כספים בסך של 2.7 מיליון ₪, בטענה כי הכספים ניתנו על ידי התובעת בשל השפעה בלתי הוגנת, שהופעלה עליה בהיותה חברה בכת פוגענית.

193. בפסק דינו מיום 6.10.15 ולאחר שבחן את קיומם של 11 המאפיינים שנקבעו בדו"ח ואף שמע את עדותה של הגב' רחל ליכטנשטיין, מנהלת המרכז לנפגעי כתות, קבע בית המשפט המחוזי (כב' השופט בכר) כי התקיימו בנתבעים המאפיינים הכיתתיים ועל כן קבע כי יש בכך כדי להעביר את הנטל אל כתפיהם של הנתבעים להוכיח כי לא הופעלה השפעה בלתי הוגנת על התובעת ליתן מתנות וכספים.

194. בית המשפט הורה בפסק דינו על השבת סך של כ- 1,200,000 ₪ לידי התובעת ודחה את תביעת הדיבה שהוגשה על ידי הנתבעים כנגד התובעת.

195. חשוב לציין כי על פסק דין זה הוגש ערעור לבית המשפט העליון במסגרת [ע"א 7937/15 שחם רביצקי נ' שפיגל](#), כאשר עיקר טענות המערערים מתייחסות למהות הקבוצה.

196. במסגרת הערעור, הורה בית המשפט העליון בהחלטתו מיום 21.2.16, כי יעוכב ביצועו של מחצית מהסכום שפסק בית המשפט המחוזי.

197. וכך קבע בית המשפט (כב' השופט נ' הנדל) בנדון:

"מבלי לקבוע מסמרות בעניין, סבורני כי סיכויי הערעור אינם גבוהים דיים כדי להטות את הכף, כשלעצמם, לזכות המערערים – אף שהערעור מעלה מספר סוגיות הראויות לבירור."

ח.1. מנהיגות: הכת מרוכזת סביב אדם כריזמטי בעל כושר מנהיגות יוצא דופן. המנהיג מטיל טאבו וסנקציות על התנהלות החברים ומכתיב אורח חיים מפורט לחברי הכת.

198. אין, ולא יכול להיות ספק, בדבר היותם של חברי הקהילה מרוכזים אחרי מנהיגותו של ראש הקהילה. הוא הקובע את הנישואין, הגירושין, העונשים, חברי הקהילה לומדים רק מכתביו, אסור לשאול רב אחר, ובכל פרט ופרט מחיי חברי הקהילה - יש להישמע להוראותיו.

199. חשוב לציין כי התנהלות זו חלה גם על בני משפחתו של ראש הקהילה. כך למשל, בנו נ' ה' סולק מהקהילה בעקבות התנהגות שנחשבה כפגיעה באביו, ילדיו של נ' ה' נלקחו ממנו כדי ללמדו לקח, בתו נ' גדלה אצל הורים אחרים בקהילה ועוד עדויות רבות בדבר שליטתו הבלתי מתפשרת של ראש הקהילה.

200. הובאו עדויות על תענית דיבור, צומות, חרמות ואלימות כלפי חברי הקהילה, כמפורט בהרחבה בפסק דין זה וכן בעדויות שמצוטטות להלן.

עונשים גופניים

201. אמנם מדובר בעדויות עקיפות לגבי העונשים הנוהגים בקהילת לב טהור ואולם הצטברותן של עדויות אלה מביאות אותי למסקנה כי ניתנים עונשים מסוג אלה בקהילה.

- תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח' 202. עו"ס א' ש', ממחלקת הרווחה ב _____, העידה כי מהעדויות ומהדיווחים שהגיעו למשרד הרווחה, עולה כי בלב טהור מתקיימים תהליכים של וידויים משפילים, שכוללים גם אקטים אלימים כנגד חברי הקהילה, שאינם מצייתים לחוקים הנוקשים של הקהילה. התהליכים המשפילים והאלימים נעשים הן בפורום של "אחד על אחד" מול ראש הקהילה והן בפורומים קבוצתיים (עמ' 72 ש' 27 – 35 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
203. א' העיד כי לא ראה זאת במו עיניו אלא שמע על איך השיטה עובדת מהבן של ראש הקהילה – נ' ה': חברי ההנהלה, שמוסמכים לתת עונשים, היו רושמים על נייר את מספר המכות, שעל אותו חסיד לקבל כעונש על מעשיו. אותו חסיד היה ניגש לביה"ד, שהיה אחראי על ביצוע העונש, מוסר להם את הנייר והם היו מלקים את החסיד, את מספר המלקות שהיה מצוין בנייר ולאחר מכן חותמים על המסמך, שהיה מוגש להנהלה, בכדי לאשר שאכן ייושם העונש (עמ' 16 ש' 14 – 27 לפרוטוקול מיום 21.7.15).
204. א' (עמ' 28 ש' 26 – 36 ועמ' 29 ש' 1 – 12 לפרוטוקול מיום 19.7.15), א' כ' (עמ' 66 ש' 18 – 20 לפרוטוקול מיום 28.7.15), ע' ט' (עמ' 74 ש' 17 – 18 לפרוטוקול מיום 3.12.15) ואף רחל ליכטנשטיין - כולם העידו כי שמעו מנ' ה', כי היכו אותו ואף גרמו לשבר ברגליו מאחר ורקד על שולחן בפני אביו – דבר שהינו בניגוד לכללי הקהילה ונתפס כחוסר כבוד כלפי ראש הקהילה.
205. רחל ליכטנשטיין אף העידה בהמשך, כי שמעה עדות על אחד מחסידי הקהילה ששתה מבקבוק ברחוב וקיבל יום למחרת מכות (עמ' 43 ש' 9 – 18 לפרוטוקול מיום 15.6.15).
206. כמו כן, טען ע' ט' כי יש בידיו הקלטה של מ' ה', אשתו של ראש הקהילה, שבה היא נשמעת מספרת לו כי _____, ממנהלי הקהילה, שלח אליה אנשים מהקהילה להכות אותה מאחר והציקה לחסידי הקהילה (שפכה עליהם אבקת כביסה).
207. ע' ט' ציין את השיחה המוקלטת, שהתפרסמה בתקשורת, שבה מ' ה' מדווחת כי עוד בתקופה שבה התגוררה בקהילה, התקיים אירוע של ברית בבית הכנסת והיא הפריעה לאירוע. בתגובה, זרקו עליה כיסאות והיכו אותה. לטענתו של ע' ט', כל חייה, סבלה מ' ה', ממכות ובאחת מההקלטות, שבהן שוחחה עם בנה נ' ה', שומעים שהיא מספרת שבנוסף למכות, נידו אותה והחרימו אותה (עמ' 81 ש' 28 – 31 ועמ' 82 ש' 1 – 13 לפרוטוקול מיום 3.12.15).
208. א' ח' אמנם הכחישה כי שמעה על העונש, שניתן לבעלה הראשון של בתה א' ש' ח', ר' מ', כאשר הופשט מבגדיו, הולקה בשוטים והכל לעיני הקהילה. אולם, העדה הוסיפה, בין היתר, כי לא שמעה על כך היות והייתה בארץ. הדבר רק מוכיח כי ידעה ושמעה היטב כי המקרה אכן קרה, עת שהתה בארץ (עמ' 31 ש' 20 – 32 ועמ' 32 ש' 5 – 12 לפרוטוקול מיום 26.6.16).
- תענית דיבור וצום**
209. א' העיד כי מאחר ועזב את הקהילה ואז החליט לחזור, חזרתו הייתה מותנית בתנאים. למשל, הוא הסכים לקבל על עצמו תענית דיבור ונאסר עליו לדבר עם אף אחד בקהילה למעט מנהלי הקהילה וזאת במשך כ – 4 חודשים, החל מחודש אייר ועד תחילת חודש אלול (עמ' 10-11 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

- תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח'
 גם כשהיה רעב, העיד א', ומאחר ולא היה לו בית משלו, נאלץ לעשות סימנים לאנשים עם
 הידיים (כי היה אסור לו לדבר), בכדי שיתנו לו אוכל (עמ' 6 ש' 26 – 28 לפרוטוקול מיום
 19.7.15).
210. ש' העידה כי לאחר נישואיה, כשהייתה בת 16, הלכה בביתה בלי נעליים. אחותה הלשינה
 לאימה והיא נענשה ע"י הנהלת הנשים בקהילה, שאסרה עליה לדבר במשך שבוע (עמ' 36 ש'
 16 – 27 לפרוטוקול מיום 20.7.15 וכן לעניין זה ראה גם עמ' 58 ש' 4 – 13 לפרוטוקול מיום
 21.7.15).
211. ש' אישרה את עדותו של א' כי לאחר שחזר לקהילה, נענש ונאסר עליו לדבר במשך 4 או 5
 חודשים (עמ' 36 ש' 28 – 29 לפרוטוקול מיום 20.7.15).
212. ע' ט' העיד בתמיכה לעדויות אלה כי צום הינו דבר שכיח ותכוף בקהילה. וכך העיד בעמ' 75
 ש' 21 – 23 לפרוטוקול מיום 3.12.15 :
- "היא סיפרה לי נחומי, על מהלכים שיש שם על כל דבר קטן צריך לצום, בן אדם יכול לצום
 שם 3 פעמים בשבוע, ולא להרגיש שהוא לא צם, הוא לא אוכל 3, 4 פעמים בשבוע."**
213. גם א' כ' העידה כי יש לעיתים חובה לצום עד כדי התמוטטות (עמ' 66 ש' 24 – 25 לפרוטוקול
 מיום 28.7.15).

סיכום לעניין קיום האפיון של מנהיגות

214. מעדויות ספציפיות אלה, הבאות בנוסף לכל המפורט בפרקים הקודמים של פסק הדין, ניתן לקבוע בבירור כי בקהילת לב טהור קיים מנהיג, הקובע כל פרט ופרט בחיי חברי הקהילה, מטיל סנקציות ומכתיב אורח חיים מפורט לחברי הקהילה.

ח.2. סודיות: המצטרפים לכת, עוברים טקס חניכה שבו הם מתחייבים לנאמנות ולשמירה על סודיות

215. בסוגיה זו הובאו בפניי עדויות לגבי קיומו של נוהל לפיו, עובר לביקורם של מבקרים חיצוניים בקהילה, נעשית הכנה הן לגבי התנהלות הקהילה והן לגבי סביבת החיים של הקהילה, כאשר ילדים שנלקחו מהוריהם מוחזרים לתקופת הביקור, אוכל שאינו בתפריט הקהילה נקנה ונלקח לאחר מכן, צעצועים שאין לילדי הקהילה באופן רגיל מובאים ונלקחים לאחר הביקור ועוד.

216. התנהלותה של הקהילה מצביעה על סודיות – כאשר במועד בו החלו שירותי הרווחה בקוויבק לבקש לבדוק את מצבם של הקטינים – התגובה הייתה בריחה באישון לילה מהמתחם בו הקהילה שהתה במשך שנים ארוכות. ולאחר מכן – בכל פעם בה החלו להצטרב עדויות מטרידות בנוגע למצבם של ילדי הקהילה – כתגובת נגד, נסו אנשי הקהילה למקום אחר.

217. א' העיד כי הקהילה יוצרת מצג שווא במכוון למבקרים – כך למשל, לפני שהגיעו ב' ח' ב' ועוה"ד ב' (ב"כ משפחת ב' בהליך הראשון - ר.מ.) לבקר בקהילה, ראש הקהילה הנחה את חברי הקהילה לעשות "הצגה" ולהסתיר מהן את העובדה שמתקיימות חתונות של קטינים מתחת לגיל 16, להסתיר את החדר, הלא נעים, שבו לומדים הילדים ועוד (עמ' 20 ש' 29 – 37 ועמ' 21 ש' 1 – 2 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

218. לגבי "התדריך" שעשה ראש הקהילה לחברי הקהילה, טרם הגעתה לביקור של עוה"ד ב', העיד א' כי יש לו הקלטה של הדברים, שכן ראש הקהילה ביקש שהדברים יוקלטו בכדי שהחסידיים יוכלו לשמוע אחר כך את דבריו, לשנן אותם ולנהוג על פיהם (עמ' 79 ש' 1 – 37 ועמ' 80 ש' 1 – 36 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

219. א' העיד כי התצהירים שהגישו חברי הקהילה במסגרת ההליכים בביהמ"ש נכתבו כולם עפ"י הנחיותיו המפורשות של ראש הקהילה וחוטאים למציאות העובדתית של החיים בקהילה (עמ' 12 ש' 9 – 30 ועמ' 16 ש' 2 – 12 ועמ' 13 ש' 23 – 37 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

220. א' התייחס בעדותו לכל עניין "הצעצועים" של ילדי הקהילה, שעליהם דיווחו המבקרים, שנתנו תצהירים לטובת הקהילה והסביר כי שירותי הרווחה בקנדה, שמו לב שכל הצעצועים נראו חדשים וכי הילדים לא ידעו איך לשחק איתם, מה שמחזק את הטענה כי הצעצועים נקנו אך ורק כדי להשקיט את הרשויות וליצור מצג שווא. בפועל, מרבית מהצעצועים אסורים על ילדי הקהילה מסיבות הלכתיות שונות (עמ' 14 ש' 8 – 33 ועמ' 23 ש' 24 – 27 ועמ' 24 ש' 4 – 7 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

221. ש' העידה כי כאשר מישהו זר מגיע לצלם או לבקר, הקהילה מנסה ליצור תמונה מטעה של בית/קהילה נורמטיבית ואף הורו לילדים לחייך, בכל פעם, שרואים מצלמה (עמ' 2 ש' 14 – 25 ועמ' 60 ש' 6 – 14 לפרוטוקול מיום 21.7.15 – הקלטה).

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח'

222. ש' ציינה שלקראת הביקורים הללו, דואגת ההנהלה להביא הרבה צעצועים, החסידים מנקים היטב את הבית ועושים כל מה שניתן כדי להציג מצג מסוים. היא הוסיפה כי באופן רגיל, יש לילדים בקהילה מעט צעצועים וכי הצעצועים הרבים שרואים בתצלום, שהוצג לפנייה, הם אך ורק עבור המצלמה (עמ' 2 ש' 3 – 37 עמ' 3 ש' 1 – 32 ועמ' 4 ש' 1 – 8 לפרוטוקול מיום 21.7.15 – הקלטה).

בהקשר זה יצוין גם כי ש' אישרה בעדותה כי אביה בנה בחצר ביתם ארגז חול קטן, שבו ילדי המשפחה שיחקו ולעיתים גם ילדים אחרים (עמ' 4 ש' 11 – 20 לפרוטוקול מיום 21.7.15 – הקלטה).

223. ע' ט' העיד כי שהה בקהילה במשך שבוע בשנת 2011, ולא ראה שום דבר קיצוני או לא נורמטיבי בביקורו. רק כחודשיים לאחר שובו מהביקור בקהילה, כאשר שוחח עם חברה של אחותו, שמתגוררת בארץ, אשר טענה בפניו כי אחותו "עוברת שם כל מיני דברים מוזרים", החל לחקור אודות הקהילה וגילה למשל כי הקהילה יצרה בפניו מצג שווא עת הגיע לביקור – שכן רק מאחר והגיע, החזירו לאחותו את ילדיה ואף ציידו אותה במזון. מיד כשעזב, הוסיף ע' ט', לקחו מאחותו את האוכל ואת ילדיה. אחותו, טען ע' ט', אישרה בפניו את הדברים (עמ' 73 ש' 20 – 26 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

עדויות המשיבים

224. לעומתם, העידה א' ח' והכחישה כי על פי כללי הקהילה, מותר לשקר על מנת להגן על הקהילה. לטענתה, אין חובה על חברי הקהילה להגן על האינטרסים של הקהילה קל וחומר שאין הנחיה לשקר לשם כך. כמו כן לגבי הביקור של עוה"ד ב', טענה א' ח' כי היא הגיעה באופן מפתיע לביקור בקהילה וכי לא נעשתה הכנה של חברי הקהילה לביקורה (עמ' 108 ש' 16 – 31 ועמ' 109 ש' 1 – 5 לפרוטוקול מיום 24.2.16).

225. גם עוה"ד מ' העיד כי לפני שלקח על עצמו את הייצוג ולנוכח השמועות ששמע על הקהילה, הגיע לבדוק בעצמו את הקהילה ואת הילדים (ביקר בצ'אטהם אבל אף פעם לא בסנט אגט – עמ' 21 ש' 3 – 5 לפרוטוקול מיום 20.7.15), והתרשם כי הכל תקין (עמ' 12 ש' 21 – 37 ועמ' 13 ש' 1 – 2 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

סיכום לעניין סודיות

226. שוכנעתי, לפי העדויות שהיו בפניי, כי מתקיים בקהילת לב טהור האפיון של סודיות עד כדי כך ששמירה על אי התערבות חיצונית בקהילה הינה כה עקרונית, עד אשר הביאה את אנשי הקהילה לעזוב פעם אחר פעם את המתחם בו התגוררו בשל כניסה של גורמים חיצוניים. העדויות הנוספות מצביעות על כך כי חלק מאורח החיים בקהילה מוסתר מפני מבקרים עד לכניסתם לקהילה כחבריה וקבלה של כלליה ואורחותיה.

3.ח. **התנתקות:** עידוד עד כפיה של ניתוק הקשרים החברתיים הישנים, תוך הסתגרות והתבדלות מפני העולם החיצוני.

227. בסוגיה זו היו בפניי העדויות שלהלן:

228. א' ס' העיד כי לטעמו הקהילה היא כת, שהשתייכות אליה מחייבת אנשים לפרק את משפחותיהם וגורמת להם לנתק את הקשר עם קרוביהם בארץ וזה בדיוק מה שקרה עם משפחתו.

229. בעניין זה, נתן כדוגמה את המקרה שלו, בו אימו, שנהגה להגן עליו מפני המכות של אביו (עמ' 49 ש' 23 – 25 לפרוטוקול מיום 6.5.15) הגישה תצהיר לביהמ"ש עבור הקהילה ובו כתבה בסע' ז':

"בלב חשבתי שעם בן כזה גם שוט לא יעזור"

(עמ' 49 ש' 8 לפרוטוקול מיום 6.5.15).

230. בנוסף, העיד א' ס', כי אמו שלחה אותו לבדו בחזרה לארץ ונטשה אותו היות ולא קיבל על עצמו את כללי הקהילה (עמ' 58 ש' 16 – 19 לפרוטוקול מיום 6.5.15):

"אני לא חושב שזה תקין שהורה שפשוט הילד שלו בא אומר תשמע לא מתאים לי להיות פה ופשוט האמא אומרת לך אוקי גם ככה רציתי שתלך מפה וכול הקהילה רצתה שתלך מפה אז תלך ילד בן 14 וחצי תסתדר לבד בכוחות עצמך בארץ."

וגם בעמ' 60 ש' 16 – 23 לפרוטוקול מיום 6.5.15:

"את אבא שלי אני תמיד יכול לשאול למה העפת אותי מהבית את אמא שלי לא יכולתי לשאול ולא היה לי סיכוי להגיע לשם בלי ערוץ 10 כי אתם בחיים לא הייתם מכניסים אותי לשם ולא הייתם נותנים לי לדבר הייתם מסלקים אותי משם ניתקתם אותי קשר אמא שלי ניתקה אותי קשר לא הסכימה לדבר איתי בכלל..."

231. א' ס' הוסיף כי אמו הייתה "אם ראוויה ונורמאלית" (כלשונו), ולא הייתה נוטשת אותו אלמלא הצטרפה לקהילת לב טהור (עמ' 52 ש' 25 – 26 מיום 6.5.15).

232. א' ס' העיד כי אמו נטשה גם את אחותו, שהייתה בת 12 וחצי בארץ – הטיסו אותה מקנדה לארץ ואימו השאירה אותה במשפחה של חברים (עמ' 71 ש' 16 – 21 ועמ' 72 ש' 1 – 11 לפרוטוקול מיום 6.5.15).

233. ד' ח' העיד כי מרגע שאחיו ע' ח' הצטרף לקהילה, הקשר בינו לבין בני משפחתו מאוד התרופף וכמעט ולא קיים (עמ' 7 ש' 23 – 35 ועמ' 14 ש' 9 – 11 לפרוטוקול מיום 28.7.15).

234. בנוסף, העיד שע' ח', שהיה הכי קשור להוריו ולאחיו, התנתק מבני משפחתו ואף מחרים אותם ומסרב לדבר איתם וכאשר פגש את אמו, החולה והמבוגרת בסופר, בזמן שהתגורר

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ.ע.ח. ואח', ש.ב. ואח' בארץ, התעלם ממנה (עמ' 7 ש' 22 – 34, עמ' 8 ש' 18 – 26 ועמ' 13 ש' 24 – 31 לפרוטוקול מיום 28.7.15).

235. העד ד' ח' ציין כי גם כאשר התקשרו לע' ח', כשאביו ז"ל היה על ערש דווי, הוא לא הגיע למיטת חוליו (עמ' 15 ש' 19 – 27 ועמ' 18 ש' 37 לפרוטוקול מיום 28.7.15) ואף לא הגיע ללויה אלא אך ורק לשבעה (וזאת פעם אחת, במשך 8 שנים (עמ' 10 ש' 13 – 15 מיום 28.7.15)).

236. א' העיד כי הגבילו את הקשר הטלפוני שלו עם אביו, שלא שייך לקהילה, לכמה דקות בלבד (עמ' 17 ש' 15 – 17 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

237. ש' העידה כי אין קשר בין בני משפחה שעזבו את הקהילה לבין בני משפחה שנותרו בקהילה (עמ' 38 ש' 4 – 11 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

238. כך, כאשר עזבה את הקהילה, הוריה ניתקו עמה את הקשר - תחילה היה קשר "חלש" ולאחר מכן, הקשר נותק (עמ' 32 ש' 3 – 10 ועמ' 40 ש' 9 – 12 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

239. הוריה מעולם לא ראו את ילדיה, היא שלחה להם תמונות של ילדיה אך איננה יודעת אם כלל הסתכלו על אותן תמונות (עמ' 32 ש' 15 – 24 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

240. כאשר נחקרה ש', האם הוריה ידעו על כך שנולדו ילדיה, השיבה כי לגבי הילד הראשון איננה יודעת ולגבי הילד השני – הוריה לא רצו לשמוע על כך (עמ' 32 ש' 27 – 32 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

241. ש' הוסיפה כי עד גיל 4 טופלה ע"י דודתה, אחות אימה אך כאשר דודתה "ירדה בדת", אימה ניתקה את הקשר בינה לבין דודתה, שהלכה למעשה גידלה אותה (עמ' 33 ש' 10 – 15 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

242. ע' ט' העיד כי בשנת 2009, אחד מילדיה של אחותו, שהתגוררה בקהילה, נפטר. אחותו לא הסבירה מה גרם לפטירתו של הילד ולמרות שרכש עבורה כרטיס טיסה, על מנת שתגיע לבקר בארץ ולהיות בקרב משפחתה, בשעה כה קשה, אחותו לא הגיעה ולא עדכנה אותו קודם לכן כי אין בכוונתה להגיע ואף התחמקה ממנו. העד העיד כי הבין כי הרב אסר עליה את הגעתה (עמ' 73 ש' 3 – 8 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

243. כמו כן, העיד ע' ט', כי מנהלי הקהילה איימו על בני משפחתו כי אם לא יתנצלו בכתב בפני ראש הקהילה וגם בפני "המקום עצמו", בגין מעשיו שלו והפעולות שנקט כנגד הקהילה והדיווחים שהעביר בעניינה של הקהילה לרשויות בקנדה וכן בגין "היחס הלא יפה" של אחיותיו, כאשר הגיעו לביקור, אחותם סימה לא תורשה לדבר עם אף אחד מבני המשפחה (עמ' 76 ש' 31 – 32 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

244. רחל ליכטנשטיין מהמרכז לנפגעי כתות העידה אף היא על ניתוק חברי הקהילה ממשפחותיהם, שאינן בקהילה (עמ' 59 ש' 1 – 2 לפרוטוקול מיום 15.6.15).

עדים מטעם המשיבים

245. י' ס', אשר העיד מטעם המשיבים, הודה בעדותו כי בעוד שבעבר ע' ח' היה בקשר מצוין עם בני משפחתו המורחבת, כיום יש ביניהם בעיות (עמ' 4 ש' 36 – 37 ועמ' 5 ש' 1 – 4 לפרוטוקול מיום 28.7.15)

- תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח' 246. לעומת זאת, א' ח' העידה כי אין כפייה להותיר אנשים בתוך הקהילה. כל אחד חופשי להיכנס ולצאת כרצונו (עמ' 107 ש' 8 – 12 לפרוטוקול מיום 24.2.16 ועמ' 36 ש' 9 – 12 לפרוטוקול מיום 26.6.16).
247. כמו כן, טענה כי הבן של ראש הקהילה נ' ה' עזב את הקהילה באור יום בניגוד לטענות כי עזב באישון לילה, בתכנון מבצעי מדוקדק, כדי שלא ימנעו ממנו לעזוב. לטענתה, נ' ה' לא עזב מרצונו אלא סילקו אותו לאחר שהיכה את בנה (עמ' 27 ש' 12 – 17 ושי' 21 – 22 לפרוטוקול מיום 26.6.16).
248. עוה"ד מ' (אשר ביקר בקהילה עת התגוררה בצ'אטהם) העיד כי הקהילה לא הייתה מבודדת, לא הייתה מסוגרת/מגודרת/מופרדת וכו', היו בקרבתה שירותי קהילה ציבוריים וגם לא היה קושי לעזוב, מי שחפץ בכך (עמ' 7 ש' 16 – 29 ועמ' 14 ש' 21 – 26 לפרוטוקול מיום 20.7.15).
249. העד י' ק' העיד שאחיו, א' ק', ששייך לקהילת לב טהור, נמצא בקשר שוטף עם ילדיו מנישואיו הראשונים שמתגוררים בארץ (עמ' 17 ש' 9 – 15 לפרוטוקול מיום 15.6.15).
250. ס' ט' אף היא העידה כי בנה, א' ק', נמצא בקשר עם ילדיו מנישואיו הראשונים אשר מתגוררים בארץ (עמ' 70 ש' 7 – 11 לפרוטוקול מיום 15.6.15).
251. י' י' העיד כי הוא נמצא בקשר עם אחיו, א' ק', וכל האחים בקשר אחד עם השני (עמ' 81 ש' 32 ועמ' 82 ש' 1). גם הוא טען כי אחיו נמצא בקשר עם ילדיו מנישואיו הקודמים שמתגוררים בארץ (עמ' 84 ש' 4 – 11 לפרוטוקול מיום 15.6.15).
- סיכום לעניין יסוד ההתנתקות**
252. הוכח בפניי כי כמעט כל קשר של חברי הקהילה עם העולם החיצון נמנע או שחבר הקהילה נענש בגינו.
253. לא שוכנעתי מהעדויות שהובאו על ידי המשיבים, כאשר חלקם הם חלק בלתי נפרד מהקהילה, או בני משפחתם הם חלק בלתי נפרד מהקהילה, הידועה בנקמנותה נגד הפועלים בניגוד להנחיותיה ואילו בפני חלקם הנוסף, שביקרו מספר פעמים בקהילה, הוצגה מציאות אחרת, ממה שנהוגה בפועל, בחי היומיום וזאת בין היתר לאור קביעותיי לגבי מנהג הסודיות החל בקהילה.
254. וכך העיד ע' ט', כי הוא חושש גם כיום לשלומם של אחותו ובני משפחה, שנמלטו מהקהילה, היות ולדבריו (ש' 27):
- "אם הם מחליטים להתנקם, הם יכולים לעשות הכל".**
- הקושי לעזוב את הקהילה**
255. מכאן, גם נובע הקושי המוטל על בן הקהילה, הרוצה לעזוב אותה.
256. ש' העידה כיצד נאלצה להסתיר מחברי הקהילה את העובדה שהיא ובעלה החליטו לעזוב את הקהילה ונעזרו מאנשים מבחוץ בכדי שיוכלו לברוח, כאשר בפעם הראשונה שהחליטו לעזוב, חברי הקהילה עצרו אותם, מנעו מהם לעזוב והענישו אותם בכך שחייבו אותה לקבל גט מבעלה (עמ' 39 ש' 26 – 37 לפרוטוקול מיום 20.7.15).
257. ע' ט' העיד על מבצע החילוץ של אחותו, בעלה והילדים מהקהילה – כאשר נכנסו לבניין המשרדים במוצ"ש בשעה 3:00 לפנות בוקר, ביחד עם צוות אבטחה ששכר והטיסו את

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ.ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב. ואח' המשפחה של אחותו לארגנטינה מתוך מחשבה שזה המקום הכי בטוח עבורם לעת עתה (עמ' 81 ש' 1 – 21 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

258. כאשר נשאל מדוע נרתע מלהתייצב בביהמ"ש ולהעיד (הוזמן פעמיים ולא הופיע, עד אשר נקבע כי אם לא יתייצב יוצא נגדו צו הבאה), הסביר שהוציא הון תועפות בשביל להוציא את אחותו ובני משפחתה מהקהילה והוא חושש שראש הקהילה ינקום באחותו על כך שאחיה העיד בביהמ"ש ויחטוף אחד מילדיה שמתגוררים בארגנטינה, כפי שעשה עם הילד שי פימה (חטיפה שבגינה נאסר וישב במאסר בארצות הברית - ר. מ.) - עמ' 83 ש' 14 – 28 לפרוטוקול מיום 3.12.15.

4. ח. אדיקות: תביעה לאדיקות פולחנית עזה, ללא שאילת שאלות או הטלת ספק

259. בנושא הובאו בפניי די עדויות לפיהן חברי הקהילה אינם מורשים לשאול שאלות, לשאול רב אחר, לעיין בכתבים שאינם של ראשי הקהילה וכו' (ר' גם סעי' 92 – 95 לעיל).

260. א' העיד כי אסור, בתכלית האיסור, להעביר ביקורת או לשאול שאלות לגבי ההלכות שמלמד ראש הקהילה ואף סיפר כי לאחר ששאל שאלות והעביר ביקורת על דברי הלימוד, שכן לטענתו הופיעו בספר הכי פשוט, הוא סולק מהקהילה. כאשר חזר לקהילה, הובהר לו כי אסור לו "לשאול קושיות על מה שכתוב" (עמ' 9 ש' 31 – 37 ועמ' 10 ש' 1 – 13 עמ' 10 ש' 28 – 31 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

261. א' גם העיד על פיקוח ומעקב על המתפללים, כך שנרשם מתי כל אחד מחברי הקהילה הגיע להתפלל ולמי שאיחר או לא הגיע, ניתנו כל מיני סוגי עונשים: למשל, חייבו אותו לעמוד במשך כל זמן התפילות, חייבו אותו לישון בלילה בעזרת הנשים של בית המדרש, כדי להבטיח שלא יאחר בבוקר לתפילה (עמ' 11 ש' 9 – 20 לפרוטוקול מיום 19.7.15 וגם בעמ' 53 ש' 1 – 10 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

262. גם ב' ח' ושי' ב' העידו כי הסיבה בגינה בחרו בקהילת לב טהור הינה בשל אדיקותם של חברי הקהילה, בניגוד לקהילות חרדיות אחרות, וכפי שהעידה ב' ח' ב' לגבי קהילות אחרות, עד לאמירה כי בחסידות גור הם "אפיקורסים", גם אם ש' ב' ניסה למתן אמירה זו לאחר מכן, וכי המשיכה אל הקהילה נבעה מהקיצוניות של הקהילה (עדותה של ב' ח' ב' בפרוטוקול מיום 3.3.15 החל מעמ' 10 ואילך).

263. זה המקום גם להפנות לעדותו של ש' ב', כאשר חקר את א' ס' והעיד כי נערכו מעקבים אחריו מאחר ולא התנהג בהתאם לכללי הקהילה כאשר עישן, דיבר בטלפון סלולארי והיה ער בלילות (סעיף 86 לעיל).

סיכום לעניין אדיקות

264. אין מחלוקת בין הצדדים כי הצטרפות לקהילת לב טהור דורשת אדיקות וקבלת כללים מחמירים בעניין תפילה, כשרות, לבוש והלכה למעשה, קבלה של כללי הקהילה בכל תחומי החיים.

5. ח. ציות: דרישת ציות וכפיפות מוחלטת למנהיג הכת והטלת סנקציות כאשר אלה אינן ממולאות כנדרש

- תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח'
265. א' ס' העיד כי נעשים מעקבים אחרי חברי הקהילה ובמקרה שלו, יום למחרת המעקב, הוא זומן אל ראש הקהילה, שהורה לו להפסיק לצאת מתחומי הקהילה. כמו כן, דרשו ממנו ומאמו להפסיק לעשן, לאחר שצפו עליהם (הציצו ועקבו אחריהם) מעשנים בתוך ארבע קירות ביתם (עמ' 51 ש' 17 – 32, עמ' 53 ש' 6 – 7 וכן ש' 17 – 32 לפרוטוקול מיום 6.5.15).
266. כאשר נחקר א' ס' על ידי ש' ב', אישר האחרון כי אכן עקבו אחרי א' ס' בלילות וכי הקהילה לא אהבה את העובדה שא' ס' היה ער בשעות מאוחרות בלילה ושדיבר בטלפון סלולארי, שכן לטענתו של ש' ב', התנהגויות מסוג אלה, אינן מקובלות בקהילה, כפי שאינן מקובלות בכל קהילה חרדית (עמ' 59 ש' 28 – 31 לפרוטוקול מיום 6.5.15).
267. א' העיד על השתעבדות באופן טוטאלי ובלתי מתפשר לראש הקהילה. חסידיו הם מעין "עבדיו" וכי מצא "פנקס קהילה", שעליו חתומים חברי הקהילה (לכל אחד עותק משלו, עליו חותם) ובמסגרתו מתחייבים בכתב לפעול על פי דבריו של ראש הקהילה ולקיים את רצונו באופן מוחלט. במהלך הדיון, הציג א' את אחד מהפנקסים שעליו התנוסס שמו של ע' ח' וטען כי זוהי חתימתו וכתב ידו של מר ח'. כשנשאל, ע' ח', ע"י ביהמ"ש, האם מכיר את המסמך, השיב כי:
- "לא זכור לי. מסיבה אחת, פנקס הקהילה היה הרבה יותר דק. דבר שני בדר כלל שאני כותב אני לא כותב את השם שלי בחוץ אני כותב תמיד בפנים"**
- (עמ' 9 ש' 20 – 30 לפרוטוקול מיום 21.7.15).
268. א' העיד כי הפיקוח של ראש הקהילה ו"מנהלי" הקהילה אחר חברי הקהילה הינו קיצוני וכולל כניסה לבתים של חברי הקהילה על מנת לוודא שאכן עומדים בכללים. עוד סיפר א' כי אחד מהתנאים, שהציבו בפניו בשביל שיוכל לחזור לקהילה, לאחר שעזב אותה, היה לרגל ולדווח אחר מעשיו של חבר אחר בקהילה, שהתגורר עמו באותו חדר, כדי לוודא שהוא באמת חסיד של הקהילה ופועל על פי דרכה (עמ' 8 ש' 18 – 26 ועמ' 10 ש' 17 – 21 לפרוטוקול מיום 19.7.15).
269. המשיד והעיד א' כי חייבו אותו ואת אשתו "להלשין" להנהלת הקהילה על כל חריגה של מי מהם מכללי ההתנהגות של הקהילה (עמ' 15 ש' 35 – 37 לפרוטוקול מיום 19.7.15).
270. ש' העידה כי אין פרטיות בקהילה, אין חופש בחירה, מה לאכול, מה ללבוש, מה לעשות – כל אלה מוכתבים לחברי הקהילה והם נתונים תחת פיקוח ומעקב תמידי (עמ' 38 ש' 12 – 31 לפרוטוקול מיום 20.7.15).
271. גם א' כי וגם ע' ט' העידו על השליטה של ראש הקהילה בחברי הקהילה.
272. וכך העיד ע' ט':
- "לאדמו"ר יש שיגעון גדלות וסבור שיכול להחליט ולהכתיב ולהשליט את רצונו לא רק לחברי הקהילה אלא גם לבני משפחותיהם, שבמידה ולא יפעלו בהתאם להוראותיו, הוא יורה לחברי הקהילה לנתק עימם קשר."** (עמ' 76 ש' 25 – 32 לפרוטוקול מיום 3.12.15).
273. דוגמאות נוספות לכפיפות המוחלטת לראש הקהילה, יובאו להלן: ראש הקהילה מורה על לקיחת כדורים פסיכיאטריים למי מחברי הקהילה, אשר הוא סבור כי אינו מתנהג על פי המצופה, ומחליט לבדו בענייני נישואין וגירושין.
- מתן תרופות פסיכיאטריות בהוראת ראש הקהילה

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ.ע.ח. ואח', ש.ב.ואח'

274. א' העיד שראש הקהילה "אבחן" כל מי שהעביר ביקורת ו/או ששאל שאלות לגבי הקהילה, כמי שסובל ממחלה פסיכיאטרית מסוג BPD- Borderline Personality Disorder – אישיות גבולית, וזאת מאחר שעל פי ראש הקהילה, אין שום בעיה בקהילה וכל מי שסבור אחרת, הוא בהכרח סובל מבעיה פסיכיאטרית. על כן, ראש הקהילה הפנה אותו לפסיכיאטר והנחה אותו בדיוק מה לומר בכדי שיקבל טיפול תרופתי (עמ' 29 ש' 14 – 37 ועמ' 30 ש' 1 – 36 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

275. א' כ' העידה כי שמעה מנ' ה' על כך שאביו אבחן אותו כמי שסובל מ BPD ונתן לו כדורים (עמ' 66 ש' 20 – 24 לפרוטוקול מיום 28.7.15).

276. לבסוף, העיד גם ע' ט', כי כאשר ישנן נשים, שמתנגדות לקחת תרופות, מורים לאותה אשה לקחת את התרופה בנוכחות 3 נשים, אשר מוודאות כי התרופה אכן נלקחה על ידה (עמ' 76 ש' 6 - 10 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

277. לעומת זאת, עוה"ד מ' הכחיש כי נעשה שימוש בתרופות פסיכיאטריות בקהילה ואף טען כי בדוחות שנעשו בקנדה, לא הייתה התייחסות לשום סם שניתן כביכול בקהילה (מלבד מלטונין, שהיא תרופה שנמכרת בלי מרשם) - עמ' 25 ש' 34 – 37 ועמ' 26 ש' 1 - 22 לפרוטוקול מיום 20.7.15.

ראש הקהילה מחליט לגבי נישואין של חברי הקהילה

עדי היועמ"ש והמבקשות

278. ש' העידה כי מנהלי הקהילה מחליטים עבור חברי הקהילה מי יינשא למי וחברי הקהילה אינם יכולים להחליט זאת עבור עצמם (עמ' 35 ש' 29 – 34 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

279. גם היא, בדומה לבעלה א', העידה על כך שבגיל 12, טרם השידוך בינה לבין בעלה, הייתה משודכת ל' ח' (עמ' 42 ש' 3 – 5, עמ' 59 ש' 32 ועמ' 60 ש' 1 – 3 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

280. ש' העידה כי את בעלה, פגשה בפעם הראשונה, בחדר הייחוד, לאחר החופה (עמ' 56 ש' 21 – 30 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

281. א' העיד כיצד נעשה השידוך בינו לבין אשתו. א' היה במקור משודך למישהי אחרת, הבת של הלל שמעון מלכה, אך הוחלט ע"י ראש הקהילה כי הוא יינשא לש', שהייתה משודכת במקור לישראל ח'. ש', מספר א', כונתה ע"י ראש הקהילה "ילדה A מינוס" – אמנם הגיעה ממשפחה אשכנזית חשובה – משפחת ג' – ולכן ה-A, אך לא היה בה "את האש בשביל הקהילה הזו" ולכן "המינוס".

282. מאחר ו' ח', היה זקוק לבחורה שהיא כמו "אמא", לדברי ראש הקהילה, ש' שהייתה A מינוס לא התאימה לו ולכן הוחלט לעשות החלפה ונקבע ע"י ראש הקהילה כי א' יינשא לש', שהייתה מיועדת ל' ח' וכי הבחורה שהייתה אמורה להינשא לא' והייתה ממשפחה מרוקאית, שפחות "נחשבת" מהמשפחה האשכנזית של אשתו, תינשא ל' ח'. (עמ' 87 ש' 21 – 37 ועמ' 88 ש' 1 – 13).

283. עוד הוסיף א', כי י' ח', כונה ע"י ראש הקהילה, "בהמה" הן מאחר ולא היה לו ראש ללימודים והן מאחר, סיפר העד בבכי, כי נישא לקטינה בת 14 וניסה לכפות עליה יחסי מין ללא הפסקה ובניגוד לרצונה. מנהלי הקהילה ניסו לשכנע את אשתו, שהתנהגותו תקינה

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ.ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב. ואח' ושעליה להסכים לרצונו אבל לבסוף אפשרו לה להתגרש ממנו (עמ' 88 ש' 28 – 36 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

284. כמו כן, סיפר א' כי הנישואין נערכים במהירות הבזק וכי יום למחרת השיחה, שבה ראש הקהילה הציע לו כביכול להינשא למי שהיום היא אשתו, בעודו סבור כי יש לו זמן לחשוב על כך, להתלבט ו"לבדוק", כפי שנהוג לעשות בעדה החרדית, הם כבר נישאו (עמ' 87 ש' 20 – 37 ועמ' 88 ש' 1 – 24 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

285. א' סיפר בבכי קורע לב, לגבי יחסי האישות עם אשתו – הם נתקלו בקשיים מאחר ואשתו, שהייתה ילדה צעירה, פחדה ממנו וכך העד אמר:

"הראש ישיבה אמר לי שאני עושה לה טובה אם אני אעשה את זה בכוח אחר כך יהיה יותר קל אחרי הפעם הראשון אבל פשוט לא יכולתי לעשות דבר כזה לילדה קטנה" (עמ' 88 ש' 28 – 37 ועמ' 89 ש' 1 – 2 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

286. על פי עדותו של א', ראש הקהילה תכנן להשיא את בתו בת ה-16 לבחור בן 13 – בדיוק ביום של בר המצווה שלו, אולם לבסוף השידוך הזה בוטל, מבלי שא' ידע להצביע על הסיבה לביטול השידוך (עמ' 89 ש' 15 – 20 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

עדי המשיבים

287. ע' ח' הכחיש כי בתו א' ש' ח', שהתגרשה מבעלה הראשון, זמן קצר לאחר שהצטרפו לקהילה ונישאה מיד לאחר מכן לחסיד של הקהילה, עשתה זאת היות וכלאו אותה בבית של אחד ממנהלי הקהילה, י' ר', במשך כחודש וחצי. אולם, ע' הודה כי לא היו שום סימנים מקדימים לכך שהזוגיות של א' ש' ח' עם בעלה איננה תקינה והיה נראה כאילו הכל כשורה (עמ' 89 ש' 16 – 32 ועמ' 90 ש' 1 – 32 לפרוטוקול מיום 21.1.16).

288. כמו כן, לא הייתה לע' תשובה עניינית מדוע בתו א' ש' ח' החליטה להתגרש, באופן פתאומי, מבעלה הראשון ולהינשא למישהו שמבוגר ממנה בכ-14 שנה, גרוש, עם שני ילדים, כל זאת כאשר לה לא היו ילדים מנישואיה הראשונים (עמ' 91 ש' 1 – 11 לפרוטוקול מיום 21.1.16).

289. א' ח' הודתה כי בתה א' ש' ח' התגרשה מבעלה הראשון כ-4 חודשים בלבד מרגע שהצטרפו לקהילה בקנדה (עמ' 109 ש' 16 – 20 לפרוטוקול מיום 24.2.16), כאשר לטענתה ר' מ', בעלה הראשון של א' ש' ח', סולק מהקהילה בגלל התנהגותו והאלימות המילולית שהפעיל - למשל, אמר לאשתו א' ש' ח' שתלבש כיסוי ראש אחר (עמ' 31 ש' 8 – 19 לפרוטוקול מיום 26.6.16).

290. בנוסף, ספק גדול אם ניתן לחלוק על כך כי הנישואין של בתם ר' ח' לא' ק', שהיה במועד הנישואין כבן 35, גרוש עם 4 ילדים, בעוד שהיא הייתה בת כ-14 (לפי עדותה של ש'), או בת 16 וחודשיים (לפי גרסתם של ע' וא' ח'), נעשו על פי החלטתו של ראש הקהילה.

291. ניתן לקבוע ללא צל של ספק כי הנישואין בקהילת לב טהור נערכים על פי החלטתו הבלעדית של ראש הקהילה, מבלי שהצדדים הם כלל חלק בהחלטה.

ראש הקהילה מחליט לגבי גירושין בין חברי הקהילה

292. א' סיפר כי מאחר ורצה לעזוב את הקהילה, ראש הקהילה חייב אותו לתת גט לאשתו. א' הוסיף כי לא אפשרו לו לדבר עם אשתו ביחידות וחייבו את אשתו לומר לו, בנוכחות אימה, שאם הוא רוצה להישאר נשוי לה, עליו "להיכנע" לראש הקהילה (עמ' 14 – 13 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח'

293. לבסוף, העיד א', התנו את הישארותו בקהילה בכך שייתן גט לאשתו, שהייתה באותה עת בהיריון ממנו, וכן נאמר לו כי אם במשך כשנתיים וחצי לאחר מכן, הוא יעבוד על עצמו וישתפר, יאפשרו לו להינשא מחדש לאשתו. רק לאחר שראו שהוא מוכן לשתף פעולה ולציית, אפשרו לו להמשיך את נישואיו לאשתו אולם השביעו אותו כי ברגע שאחד ממנהיגי הקהילה יורה לו לעשות כן, הוא ייתן גט לאשתו (עמ' 6 ש' 27 – 31, עמ' 15 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

294. כתימוכין לדבריו, הציג א' העתק משטר השבועה, שעליו חתום וחתומים גם העדים, ובו מצוין כי א' מאובחן ב:

"מחלת מוח קשה ומרה הנקראת אצל הדאקטורים בכמה שמות וכינויים, ועיקרם: B.P.D או פסיכופאטי"א, מחלה שלדעת הדאקטרים אין לה רפואה ח"ו, וגורמת סבל רב והרס לכל מי שחי בקרוב לאדם כזה..."

ובהמשך:

"הונה כ"ק אדמו"ר מרימנוב שליט"א, הודיעני שבעזה"י וברחמינו אם אצייתו בשלימות וכראוי יוכל לרפאני, ועל דעת זה בלבד שידך לי את זוגתי..."

וכן:

"והנה מחמת שלא צייתתי לו כראוי וכד', עברתי זמנים קשים בהתקפי מחלה זו ונגרמו צער ועגמת נפש רבים ועצומים לכל בני הקהילה..."

ובהמשך:

"ואני מצדי מקבל על עצמי בקבלה חמורה לפני בית דין כשר, שבאם יגלו בית דין דרימנוב או כ"ק אדמו"ר שליט"א או שניהם כאחד את דעתם שעלי לגרש את זוגתי, אעשה כל טצדקי שבעולם לגרשה מיד וליתן לה כתובה..."

295. א' העיד כי השבועה הייתה כה משמעותית וקרדינאלית עבורו, כך שגם לאחר שעזב את קהילת לב טהור, חשש להרים את הטלפון בביתו, שמא יצרו עימו קשר מהקהילה ויחייבו אותו, דרך הטלפון, לקיים את שבועתו ולגרש את אשתו (עמ' 31 ש' 5 – 11 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

296. ש' העידה, כמו בעלה א', כי הכריחו את בעלה לתת לה גט ואותה הכריחו לומר לבעלה שרוצה לקבל גט, בניגוד לרצונה (עמ' 39 ש' 27 – 36 ועמ' 43 ש' 8 – 22 לפרוטוקול מיום 20.7.15).

עדויות נוספות מטעם המבקשים

297. הן א' כי (עמ' 66 ש' 3 לפרוטוקול מיום 28.7.15) והן ע' ט' העידו כי שמעו מני' ה', שנעשה ניסיון לגרש אותו בכפייה מאשתו. ע' ט' אף העיד כי שמע שראש הקהילה לא רוצה את א' ח' בקהילה ורוצה שע' יתגרש ממנה מאחר ודיברה עם אנשים מבחוץ לרבות עם א' כי על הקהילה (עמ' 82 ש' 24 – 32 לפרוטוקול מיום 3.12.15).

סיכום לעניין ציות

298. ניתן לקבוע בבירור כי גם יסוד הציות נמצא בקהילת לב טהור, בצורה קיצונית ביותר, בכל תחומי החיים, מלבוש, אוכל, נישואין, גירושין, ודרכי התנהגות, וכי כל המפר את הוראות ראשי הקהילה סובל מנחת זרועם של מנהלי הקהילה.

6.ח. מיסיונריות: פעילות לשם גיוס חברים נוספים

299. בנושא זה, לא הובאו עדויות ישירות למעט עדותה של א' כ', לפיה בזמן ששהתה הקהילה בסאן חוזה הצטרפו לקהילה אפילו אנשים מבני המקום "קבוצת הגרים" כלשונה (ראה עדותה מיום 26.6.16 עמ' 39 ואילך), ובנוסף קיימת עדותו של מ' ס' בתצהירו, שהוגש מטעם המשגיבים, אשר הצטרף לקהילה למרות שאינו יהודי כלל, תוך הזדהות מוחלטת עם מטרות הקהילה.

300. בנוסף, מהעדויות שנשמעו בפניי, עולה תמונה מדאיגה לפיה ראש הקהילה, לשם גיוס חברים נוספים, פונה לעיתים לקטינים, ומשכנעם להצטרף לקהילה. כך פעל ראש הקהילה במקרה של הקטין שי פימה, מעשה שבגיננו הורשע וריצה מאסר בארה"ב וגם במקרה נוסף של נ' ר', עליו העיד ע' ט', וגם במקרה, שעליו העידה א' כ', של משפחה משבט המאיה, שהתגיירה, הצטרפה לקהילה וכאשר החליטה לעזוב, הקהילה מנעה מהם לקחת את בנם איתם, היכו אותם ואף בנם אמר להם כי מבחינתו אין לו אמא ואבא זולת הרב העלבראנץ (עמ' 40 ש' 2 – 9 לפרוטוקול מיום 26.6.16).

301. גם במקרה של משפחת ב', הקשר הראשוני נוצר עם הבת ש', עוד בהיותה קטינה, עד אשר הצליחה לסחוף את כל משפחתה אחריה. בכדי לבסס את שליטתו במשפחה, ככל הנראה, תכנן ראש הקהילה להשיא את הבנות הקטינות ש' וגי' ב' בתוך הקהילה, וזאת כאשר נסעו השתיים, לבדן, לביקור בקהילה בקנדה (נסיעה שסוכלה ע"י המבקשות).

סיכום לעניין מסיונריות

302. הוכחו פעולות להרחבת הקהילה אף בדרך של גיור אנשי שבט המאיה שבגוואטמלה, הוכחו פעולות לצירוף קטינים לקהילה, כאשר אין ספק כי בראיית הקהילה, ילדי הקהילה מהווים את הבסיס להמשך התרחבותה של הקהילה, כפי שניתן להיווכח מכך שמי שבוחר לעזוב את הקהילה נדרש לעזוב לבדו ללא משפחתו. בנוסף, מאז שחברי הקהילה עזבו את קוויבק עלה מספר הילדים מ- 127 ילדים (לגביהם הוצאו צווים להוצאה ממשמורת) לכ- 150 ילדים לפי עדותה של א' כ' מיום 26.6.16.

ח.7. **גיוס כספים:** עיסוק של חברי הכת בגיוס משאבים כלכליים ואחרים עבור הכת ומנהיגיה
 303. א' כ' העידה כי אחיה מכר את דירתו והעביר את התמורה לידי ראש הקהילה עוד לפני שהצטרף אליה (עמ' 27 ש' 33-37 ועמ' 28 ש' 1 – 2 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
 304. א' כ' הוסיפה כי שמעה עדויות – הן מחברי קהילה לשעבר והן מאותם אנשים שתרמו את הכספים לחברי הקהילה על כך שחברי הקהילה נשלחים לקבץ נדבות (עמ' 33 ש' 23 – 36 לפרוטוקול מיום 28.7.15).
 305. גם א' ס' העיד כי חלק מחברי הקהילה נשלחים לקבץ נדבות (עמ' 42 ש' 11 – 12 לפרוטוקול מיום 6.5.15) וא' הוסיף כי אחת מהסנקציות שהוטלו על חברי קהילה ש"חטאו", הייתה "ללכת לאסוף כסף מבחוץ" (עמ' 55 ש' 16 – 36 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

סיכום לעניין גיוס כספים

306. התנהלות הקהילה מוכיחה כי נעשה גיוס כספים לצורך מטרות הקהילה, כאשר נדידת חברי הקהילה בין ארצות, מחוזות וערים הינה פעולה אשר ללא ספק דורשת משאבים רבים.

ח.8. **ויתור על רכוש:** תביעה להקדשת הרכוש הפרטי לכת או למנהיגיה

עדויות מטעם המשיבים

307. עוה"ד מ' שלל את הטענה כי מתקיים ניצול כספי בקהילה (עמ' 13 ש' 7 – 10 לפרוטוקול מיום 20.7.15).
 308. כמו כן לטענת עוה"ד הופמן, אשר ייצג את מ' ח', ע' ח' מקבל פנסיה תקציבית לחשבון הבנק האישי שלו וכן בבעלותו שני נכסים בארץ - ב_____ וב_____, אשר רשומים על שמו. מכאן, טען עוה"ד הופמן, ניתן ללמוד כי חסידי הקהילה נותרים עם רכושם, בניגוד לטענות כי "מולאם" ע"י ראש הקהילה.

עדויות מטעם המבקשים

309. לעומתם, א' העיד כי מצא את התקנון של הקהילה שלפיו, חסידי הקהילה מחויבים לתת את הסכמתם לכך שהרכוש הפרטי שלהם – שייד לקהילה. התקנון קובע, שאם אחד מחברי הקהילה רוכש בית, אזי למרות שהוא מופיע כבעלי הבית ברישומים של "הגויים", הלכה למעשה, הוא מתחייב כי הבית שייד לקהילה. ההחלטה מי יגור איפה ובאיזה בית היא, על פי עדותו, של מנהיגי הקהילה, שלא מהססים להכניס חברי קהילה להתגורר בבתיים של חברי קהילה אחרים (עמ' 37 ש' 34 – 36 ועמ' 38 ש' 1 – 11 לפרוטוקול מיום 19.7.15)

310. א' נתן דוגמה לכך שבבית הוריו של אשתו, התגורר זוג נוסף עם ילדיהם ולמרות שהוריו של אשתו לא אהבו את דבר מגוריהם בביתם, לנוכח הצפיפות ששררה, לא הייתה להם ברירה אלא להסכים (עמ' 63 ש' 20 – 36 ועמ' 64 ש' 1 – 9 וש' 14 – 37 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

311. בנוסף, העיד א', כי כספים שחברי הקהילה היו מקבלים, למשל עבור קצבת ילדים, היו מופקדים לחשבון הבנק של ראש הקהילה או שהיו מופקדים לחשבון בנק על שם החסיד, אבל ראש הקהילה שלט בכל פרטי החשבון וקבע לאיזו משפחה יועבר הכסף ולחסיד עצמו לא הייתה גישה לחשבון (עמ' 38 ש' 13 – 20 לפרוטוקול מיום 19.7.15).

312. כמו כן, סיפר א' כי כאשר אחד מחסידי הקהילה לא תרם מספיק כסף לקהילה, איימו עליו שאם לא יעשה כן, ייקחו ממנו את אשתו ויסלקו אותו מהקהילה (מ' 38 ש' 13 – 20 ועמ' 56 ש' 6 – 37 ועמ' 57 ש' 1 – 11 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

313. א' כ' העידה כי ראש הקהילה משתלט על הנכסים והרכוש של חברי הקהילה והם נותרים ללא מאום. א' כ' ציינה בהקשר זה את אחיה, את נ' ה' – שהקהילה גזלה את הכספים של ילדיו, משפחת ע' ז' – הקהילה השתלטה על בית שהיה ברשותם, משפחת ק' ומשפחת ה' (עמ' 25 ש' 22 – 32, עמ' 26 ש' 3 – 6 וש' 21 – 36 ועמ' 27 ש' 1 – 10 לפרוטוקול מיום 28.7.15).

314. כמו כן, העידה א' כ' כי שמעה דיווחים ועדויות ממקומיים בגוואטמלה, שהצטרפו לקהילה ועזבו, אשר סיפרו לה על השליטה הכלכלית של ראש הקהילה בחברי הקהילה ושניסו לקחת מהם את כל רכושם ומי שסירב ליתן את רכושו, כלאו אותו (עמ' 39 ש' 14 – 15 לפרוטוקול מיום 26.6.16).

סיכום לעניין ויתור על רכוש

315. גם בנושא זה, העדויות מצביעות על כך כי קיים ויתור על רכוש בתוך הקהילה. די בעדויות שהיו בפניי ובתקנון הקהילה, שהוצג במהלך ההליכים, כדי להגיע למסקנה כי גם אפיון זה מתקיים בקהילת לב טהור.

9. סולידאריות בין חברי הכת: עידוד הדדי בין חברי הכת, המתאפיין בגילויים חריגים של אמפתיה. יצירת קרבה גדולה בין החברים והקדשת מרבית זמם לפעילות בתוך הקבוצה או למען תועלתה

316. אין ספק כי מאפיין זה מצוי בכל הקשור לחברי קהילת לב טהור. ניתן תיאור ארוך ומפורט של מאמצי משפחות ב' וח', תוך הפרת החוק וצווים של בית משפט, כדי להגיע למקום בו שוהה הקהילה.

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח'

317. דוגמה נוספת לכך ניתן למצוא בעמדתה של ש' ב', בתם הבכורה של משפחת ב', אשר העידה בפני בית המשפט כי היא רוצה לנסוע לגוואטמלה לאלתר, ללא קשר לעובדה כי הוריה ואחיה יישארו בארץ בשל צווי עיכוב היציאה מן הארץ שהוצאו כנגד אחיה הקטינים (פרוטוקול מיום 13.1.15, עמ' 30 שורה 7 ואילך).

318. א' העיד כי הקהילה היא מעל לכל, אפילו מעל המשפחה (עמ' 8 ש' 27 – 36 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

319. עוד העיד א', כי קיים לחץ חברתי עצום שמופעל על חסידי הקהילה להתלבש אותו דבר, להרכיב אותו סוג בדיוק של משקפיים ומי שלא עומד בסטנדרט סובל מחרמות, מנידוי ומעונשים (עמ' 73 ש' 32 – 35 ועמ' 74 ש' 33 – 37 ועמ' 75 ש' 1 – 7 ושי 34 – 37 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

320. העד סיפר כי עשו מעין חרם על אשתו של ראש הקהילה ואפילו בתה סירבה להכניס אותה לביתה מאחר והבגדים שלבשה לא עמדו בכללי הלבוש הנהוגים בקהילה, עד שצייתה לחלוטין לכללי הלבוש הנוקשים. חשוב להבהיר כי לא מדובר על כך שלא הייתה לבושה בבגדים צנועים אלא בכך שהשל שלבשה, לא הגיע ממש עד לרצפה והנעליים שלה לא היו סגורות לגמרי (עמ' 76 ש' 1 – 21 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

321. למעשה, כל המפורט לאורך עמודים ארוכים בפסק הדין, מציג דוגמאות מהתנהגותם החריגה של חברי הקהילה, בנוגע לבני משפחתם הקרובים, כספס ועוד, והכל בשם הסולידריות לקהילה.

סיכום לעניין הסולידריות

322. ניתן לקבוע ללא ספק קיומה של סולידריות בקהילה, כאשר הקהילה הינה מעל הכל, והנדידה של חברי הקהילה, כגוף אחד, ממקום למקום, ממדינה למדינה ועד לג'ונגלים של גוואטמלה מוכיחה זאת.

ח.10. **דוקטרינה: אידאולוגיה העומדת בבסיס פעילות הכת, מסבירה ומפרשת את העולם בצורה חדשה, תוך שימוש בשיטות שינוי תודעה (מדיטציה וכיוצ"ב) המשמרות את הנאמנות לכת ולמנהיג**

323. על פי כל העדויות שהיו בפניי, הדוקטרינה מתקיימת בבירור בקהילת לב טהור. ראש הקהילה הוא היודע את הדין, את ההלכות ויש לקיים את המצוות, כפי שהוא מפרש אותם.

324. לא רק זו אלא שחסידיו של ראש הקהילה מייחסים לו יכולות נשגבות, שלא לומר אלוהיות.

325. ד' ח', אחיו של ע' ח', סיפר כי כאשר אביהם ז"ל היה על ערש דווי, שלח אליהם ע' "אבקת פלאים", שנתן לו ראש הקהילה בשביל לרפא את אביו (עמ' 19 ש' 5 – 17 לפרוטוקול מיום 28.7.15).

326. א' א' ס' העיד על האמונה העיוורת של החסידים בראש הקהילה וסיפר כי כאשר למשל ראש הקהילה נרדם באמצע טיש, כאשר כל חסידיו סביבו, הוא קם עם חיוך מאחר ו - "מגלים לו סודות טובים מלמעלה" (עמ' 46 ש' 16 – 30 ועמ' 47 ש' 9 – 12 ושי 16 – 18 לפרוטוקול מיום 6.5.15).

327. א' סיפר כי ראש הקהילה לימד את חברי הקהילה כי יש הבדל בין "האמת" שהיא, לגישת ראש הקהילה, משקפת את הרצון של הקדוש ברוך הוא (רצון כמובן שמצוי בידיעתו) והיא

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... נ' ע.ח. ואח', ש.ב ואח' לא תמיד תואמת את המציאות ולכן כאשר חברי הקהילה מציגים את האמת, גם אם איננה משקפת את המציאות, הם לא "משקרים" אלא משקפים את רצונו של הקדוש ברוך הוא. אחד מהיישומים של אמירת האמת לשיטת ראש הקהילה בא לידי ביטוי ביצירת מצג שווה בפני האנשים שמגיעים לבקר את הקהילה (עמ' 12 ש' 9 – 30 לפרוטוקול מיום 21.7.15).

328. לבסוף יש להתייחס לדבריה של ב' ח' ב', אשר העידה, כמצוין לעיל, כי מצאה כי הדרך של הקהילה היא המתאימה לה כיהודיה, תוך קבלת מלוא ההחלטות של ראש הקהילה – כפי שאוזכר בנושא נישואי בנותיה הקטינות או שיטת חינוך הכוללת אלימות.

סיכום לעניין דוקטרינה

329. כל המפורט לעיל מצביע על כך כי גם אפיון זה קיים בקהילת לב טהור.

ח.11. **טקסיות: הקפדה על קיום טקסים כחלק מתהליך אינדוקטרינציה שעוברים חברי הכת**
 330. חלק מהטקסיות המלווה את הקהילה נלמדת מהתפילות הארוכות, אשר נמשכות שעות רבות (ר' עדותו של פרופ' ר' לעיל).

331. כמו כן, הלבוש של חברי הקהילה וליתר דיוק נשות הקהילה, אשר מכוסות מכף רגל ועד ראש בשאל, מעין גלימה שחורה וארוכה, כאשר רדיד שחור מכסה את ראשו, הינו כה יוצא דופן במסגרת החברה החרדית. אף ב' ח' ב' העידה כי בגינו סבלו ילדיה מהתנכלויות של ילדים אחרים בסביבת מגוריהם, שהינה חרדית בעצמה. וכך העידה פקידת הסעד [לחוק הנוער](#) על מצבם של ילדי משפחת ב' כאשר חיו ב _____ :

"אנו חושבים שהבידוד החברתי של הקטינות והקטינים מעבר לקהילה, גם הקהילה החרדית מוקיעה את הדרך שלהם, גם בקהילה החרדית הקיצונית אפילו, הם הוצאו מהמסגרות הלימודיות, הם סובלים מרדיפה ברחובות, הילדים מתמודדים עם מצבים מאד מורכבים גם כלפי חברת השווים שלהם."
 פרוטוקול מיום 26.10.14 עמ' 23 שורה 8 ואילך.

332. חברי הקהילה אף אימצו לעצמם כללי כשרות חמורים ביותר ואוכלים מזון, שמיוצר אך ורק על ידם.

333. א' העיד על הטיש, האורך זמן רב עד כדי כך שלעיתים ראש הקהילה נרדם. הובאו עדויות כי מתקיימים וידויים בקהילה, עונשים בנוכחות כלל חברי הקהילה ועוד.

334. בנוסף, חברי הקהילה רואים בעצמם יחידים ההולכים בדרך האמת, בדרך התורה וזו הדרך היחידה ואין לערער עליה.

סיכום לעניין הטקסיות

335. מכאן למסקנה כי גם אספקט זה של טקסיות מתקיים בקהילת לב טהור.

ט. דחיית הטענה כי קהילת לב טהור הינה ככל קהילה חרדית קיצונית אחרת

336. לאחר הקביעה כי התקיימו בקהילת לב טהור כל אותם אפיונים שנקבעו כמאפיינים כת, חובה על בית המשפט להתמודד עם הטענה העיקרית של המשיבים לפיה, הקהילה הינה ככל קהילה חרדית קיצונית אחרת.

337. פרופ' ר' ציין כך בסעי' 5 לתצהירו:

"נוכח היכרותי, המדובר בקהילה חסידית, שאיננה שונה בצורה משמעותית מכל קהילה חסידית אחרת. אני בעצמי ביקרתי בעבד במספר רב של חסידויות, ולמעשה קהילת "לב טהור" נכנסת למסגרת הכללית של חסידות."

338. כך טען פרופ' ר' וכך טענו המשיבים כולם במסגרת ההליכים.

339. הגב' רחל ליכטנשטיין, מנהלת המרכז לנפגעי כתות, הבהירה מה ההבדל בין קהילת לב טהור טהור לבין כל קהילה חסידית אחרת:

"...מה שמבדיל קבוצה חסידית לכת שהיא פוגענית זה השליטה הטוטאלית של המנהיג כלפי המאמינים עד לניצול שלהם. אם אנחנו מדברים ספציפית על עניין הנישואים למשל שהזכרת מה שקורה בלב טהור לפי העדויות שהגיעו אליי זה החלטה מאוד שרירותית של האדמו"ר בגירויים ובנישואים זאת אומרת בן אדם מקבל הוראה להתגרש כדי שלאחר כמה ימים הוא יתחתן עם מישהי אחרת. זה לא ברכה של אדמו"ר במקומות אחרים, השליטה של האדמו"ר העלבראנץ אם תקרא לו היא מאוד מאוד טוטאלית עד כדי שהיא פוגעת באנשים וזה מה שעושה את ההבדל"
עמ' 34 ש' 22 – 29 לפרוטוקול מיום 15.6.15.

340. לטענת הגב' ליכטנשטיין, ההבדל בפועל בא לידי ביטוי בשני אופנים:

א. ראש הקהילה מנצל את מעמדו ומנחה את חסידיו לעשות דברים פוגעניים לעומת אדמו"רים אחרים שלא נוהגים כך;

ב. לא הגיעו אליה חסידים לשעבר של חסידויות אחרות, שהתלוננו על התנהגות פוגענית וזאת לעומת עשרה חסידים לשעבר של קהילת לב טהור, שברחו מהקהילה והתלוננו על התנהגות פוגענית

עמ' 35 ש' 1 – 25 לפרוטוקול מיום 15.6.15.

341. גם א' בעדותו טען כי ההבדל בין קהילת לב טהור לבין כל קהילה חסידית אחרת טמון בכך שראש הקהילה הוא מרכז העולם של חסידיו, לא ניתן להעביר ביקורת או לשאול שאלות, הבידול מהעולם החיצון, ההבחנה המובהקת בין "אנחנו" ל "הם" ההסתגרות בתוך הקהילה, האיסורים על קבלת אינפורמציה מבחוץ (עמ' 66 ש' 3 – 17 לפרוטוקול מיום 15.7.21).

342. העו"ס א' ש' עומתה עם טענותיו של פרופ' ר' בתצהירו ובעדותו לפיהן בביקוריו בקהילה, קיבל גישה חופשית לחברי הקהילה והתרשם כי מדובר בקהילה חסידית חרדית נורמטיבית, וטענה כי איננה מופתעת מכך היות והדבר המתעתע בכתות הוא שכאשר מגיע אדם מבחוץ, הכת יוצרת בפניו מצג שווא, מייפה את המציאות אבל זו מעין מלכודת דבש, שכן תוך זמן קצר אתה, לדבריה (עמ' 90 ש' 13 – 16 לפרוטוקול מיום 15.7.28):

"טובע בתוך ביצה של נאמנות עיוורת של צייתנות של קושי בקבלת החלטות אתה פשוט הופך להיות מי שאתה לא לכן חוקר שבא מבחוץ לא יכול להבין את כל הניואנסים שרק מי שבתוך הכת מספר חודשים כבר מבין היטב על בשרו..."

343. רחל ליכטנשטיין, נשאלה אף היא, מדוע התרשמותה מהקהילה שונה לחלוטין מהתרשמותו של פרופ' ר' ועוה"ד ב' (ב"כ משפחת ב' בהליכים הראשונים - ר.מ).

תמש (פתח תקוה) 15801-05/15 *** היועץ המשפטי לממשלה (רווחה), א.כ, ל.ע... ני.ע.ח. ואח', ש.ב.ואח'
344. העדה השיבה שבניגוד לפרופ' ר' ועוה"ד ב', אשר שהו במקום במשך זמן קצר בלבד, היא
עצמה נחשפה לעדויות מחסידיים לשעבר שהתגוררו בקהילה במשך שנים וסיפרו על דרכי
ענישה, הפחדות ומניפולציות, אשר ננקטים בקהילה (עמ' 38 ש' 21 ושי' 27 – 31, עמ' 39 ש' 1
– 13 ועמ' 40 ש' 3 – 8 וכן ש' 14 – 16 לפרוטוקול מיום 28.7.15).

סיכום – דחיית הטענה כי קהילת לב טהור הינה ככל קהילה חרדית קיצונית אחרת

345. בניגוד לטענות המשיבים, הוכח בפניי, כמפורט לעיל, כי קהילת לב טהור איננה ככל קהילה חסידית קיצונית אחרת.
346. עסקינן בקהילה שבה יש פגיעה קשה מאוד, הגובלת עד כדי התעללות, בפרטים שבה בכלל ובקטינים שבה בפרט.
347. העונשים הכבדים והסנקציות הקשות שהינם מנת חלקם של חברי הקהילה ובאים לידי ביטוי במכות הפיסיות, בהתעללות הנפשית, באיומים וההפחדות, נישואי קטינים, לקיחת קטינים מהוריהם והעברתם למשפחה אחרת, הניתוק הכפוי מבני משפחתם שאינם חלק מחברי הקהילה ועוד, אינם יכולים "להיטהר" בטענה כי מדובר בקהילה חרדית קיצונית.
348. אכן, ישנן קהילות חרדיות, בהן יש ניתוק ממקורות המידע של העולם החיצון, לבוש מבדל, כללי כשרות מחמירים, הימנעות מלימודים במסגרות ממלכתיות כאלה ואחרות. ואולם – לא מצאנו קהילות אחרות, הקמות בלילה אחד ועוזבות את מחוז מגוריהם ובתיהם בכדי למנוע התערבות של רשויות המדינה.
349. נכון הוא כי נטענו כנגד קהילות חרדיות אחרות טענות בדבר נישואי קטינים, אולם בקהילה זו, הדגש הוא על כך שראש הקהילה הוא היחיד הקובע את זהות בני הזוג שיינשאו, זהות בני הזוג שיתגרשו – כחלק מהשליטה על חברי הקהילה וכאמצעי ענישה של זה או של זה.
350. גם הוצאתם של ילדים, אפילו בגיל ינקות, מחיק הוריהם והעברתם למשפחות אחרות לצורך "חינוך מחדש" וכן כאמצעי ענישה, כאשר במקרים רבים, בניגוד גמור לרצונם של ההורים וילדיהם והכל על פי החלטתו של ראש הקהילה איננה מאפיינת קהילות חרדיות אחרות.
351. בנוסף, האיסור על חברי הקהילה לקרוא ולהעמיק בכתבים של רבנים אחרים מאשר ראש הקהילה הינו אפיון ייחודי לקהילת לב טהור.
352. לפיכך, אני קובעת כי הוכח בפניי כי מתקיימים בקהילת לב טהור האפיונים של כת פוגענית, ועל כן וגם מנימוק זה, נראה כי יש על הגורמים הרלוונטיים למנוע בכל דרך הצטרפות של פרטים נוספים לקהילה זו, מעבר לפעולות להשבת ילדי הקהילה, שהם אזרחי המדינה, כפי שפורט בפרק המבוא לפסק דין זה.

י. סוף דבר

353. את המסקנות האופרטיביות הנובעות מקביעותי הנני משאירה בידי הגורמים הרלוונטיים – משרד הרווחה ומשרד החוץ, ואולם במטרה לקדם את הידיעה בדבר משמעות הצטרפות לקהילת לב טהור הנני מתירה פרסום של חלקים של פסק דין זה, ללא שמות הצדדים והעדדים, למעט הפרקים העוסקים באופן ספציפי במשפחות ב' ו – ח', אשר היו המשיבות בהליכים דנן.

רבקה מקייס, סגנית נשיאה

רבקה מקייס